

Anul XII nr. 45 (441) — 9 noiembrie 1963

lacăra 4b

Artista emerită
ELENA CERNEI
în „Carmen”.

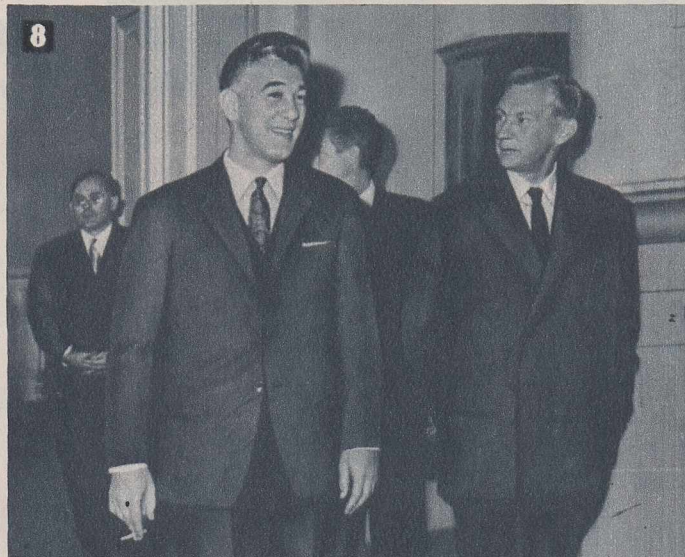
REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA ȘCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL REVISTEI 2 LEI.** "ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
 Anul XII nr. 45 (441) — 9 noiembrie 1963

Flacăra 45

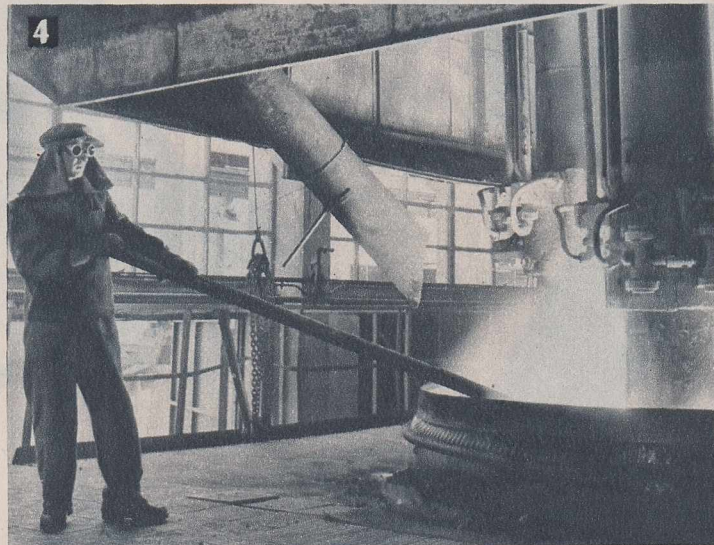

8

9

12

13

4

5

1

Fotocronica Flăcării

1 Vizita conducătorilor de partid și de stat pe șantiere de hidroameliorații din lunca Dunării și în regiunea Galați. De pe o colină de lângă Măcin, conducătorii de partid și de stat examinează lucrările viitoarelor lucrări de hidroameliorații din zona Măcin-23 August.

2 Președintele adunării solemne consacrate celei de-a 46-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Adunarea a avut loc în sala Teatrului de operă și balet al R.P. Române din București.

3 G.A.S. Popești-Leordeni, reg. București, livrează zilnic florărilor mii de flori. Anul acesta suprafața serelor s-a mărit cu încă 600 m². În curind, pe lângă flori, gospodăria va livra și legume timpurii.

4 Una din secțiile de bază a uzinelor „Carbochim” din Cluj este secția de fabricare a electrocorindonului. O seamă de măsuri tehnico-organizatorice prevăzute a fi realizate în 1964 — dintre care unele au și început să fie puse în practică — vor duce la sporirea producției acestei secții cu 26% și reducerea prețului de cost cu circa 900.000 lei față de 1963. În fotografie: aspect din sala cuptoarelor electrice, unde se elaborează corindonul.

5 La G.A.C. din Brănești, raionul Filiași, continuă de zor arăturile adinci de toamnă.

Fotocronica Flacăării ♦ Fotocronica

6 În trimestrul III al acestui an, colectivul unității de fire cardate de la Filatura română de bumbac a obținut rezultate deosebite. Numai secția ring (în fotografie) a dat peste plan în trimestrul III 72.000 kg fire.

7 La Mamaia se fac contractări comerciale din fondul de marfă pentru trimestrul I al anului viitor. În fotografie: se încheie contracte cu Fabrica de confecții și tricotate București.

8 La 4 noiembrie, cu prilejul trecerii sale prin Paris, ministrul afacerilor externe al R.P. Române, Corneliu Mănescu, a avut o întrevedere cu ministrul francez al afacerilor externe, Maurice Couve de Murville, la invitația acestuia. În fotografie: La sosirea sa la Quai d'Orsay, Corneliu Mănescu a fost întâmpinat de Couve de Murville.

9 În sala de expoziții din Hősök Tér (Piața eroilor) din capitala R.P. Ungare s-a deschis recent o expoziție cu lucrări din opera pictorului și graficianului român Aurel Jiquidi.

10 Semnarea acordului de la Bamako (Republica Mali) cu privire la încetarea focului la frontiera algeriano-marocană. În fotografie: semnează președintele Algeriei, Ben Bella, și regele Marocului, Hassan al II-lea.

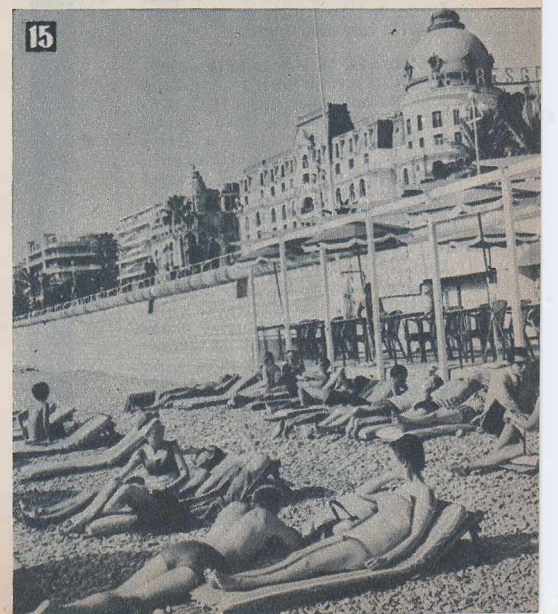
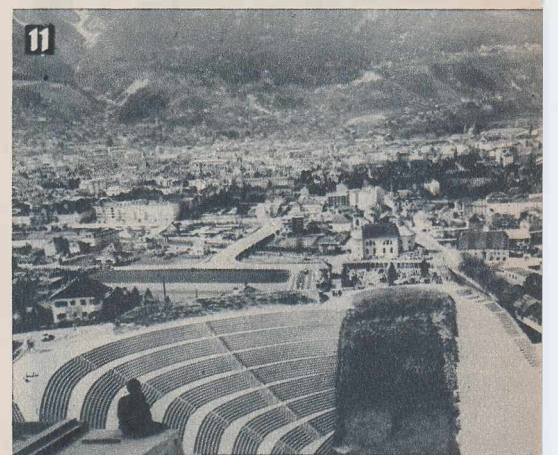
11 Orașul Innsbruck (Austria) se pregătește pentru a găzdui ediția 1964 a Jocurilor olimpice de iarnă. În fotografie: în prim plan se vede noua pistă de schi.

12 O delegație de cineaști români, condusă de Mihnea Gheorghiu, președintele Consiliului Cinematografiei din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă al R.P. Române, a participat la zilele filmului românesc organizate în Italia, la Milano și Roma. În fotografie: delegația de cineaști români pe aeroportul din Milano. O dată cu grupul de cineaști a sosit în Italia și baritonul Nicolae Herlea care a dat o serie de concerte pe scena Operei „Scala”.

13 Aspect de la al 5-lea Festival cultural-sportiv organizat de ziarul „Akahata” — organul Partidului Comunist din Japonia.

14 Palatul prezidențial din Saigon — martorul mai multor încercări de răsturnare a regimului diemist. Ultima dintre acestea, lovitura de stat militară de la 1 noiembrie, a dus la înălțurarea de la putere a lui Ngo Dinh Diem și a celorlalți membri ai familiei sale.

15 Pe Coasta de Azur, la Nisa, la sfârșit de octombrie. Excepționalele zile de plajă din această toamnă se datorează unei invazii de aer tropical în această parte a Europei.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 NOIEMBRIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar 10.30: Reteta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 17.00: Aspecte de la campionatele internaționale de gimnastică ale R.P. Române 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Album de române cu Adriana Codreanu, Mariana Ionescu și Dorel Liveanu 19.45: Estrada, estrada — un spectacol de estradă prezentat pe ecran cu mijloace specifice cinematografice 21.20: Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 11 NOIEMBRIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Pentru școlari—„Laboratorul lui Așchiuță” 19.35: O plimbare prin grădina zoologică 20.00: Transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii — recital instrumental susținut de violonistul Constantin Bobescu și organistul Helmut Plattner. În program: Sonata în re major de Handel; „Triul diavolului” de Tartini; Preludiu și fugă de Bach 20.50: „Harpagon și ceilalți...” de V. Mogulescu 21.35: Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MĂRȚI 12 NOIEMBRIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Știți să desenați, copii? 19.30: Emisiune de teatru — „Hagi Tudose” de Delavrancea. Interpretează colectivul Teatrului Național din Craiova. În rolul titular, Ovidiu Rocoș. În pauză: Emisiune de șiflută. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 14 NOIEMBRIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: În mijlocul cravatelor roșii 19.45: Transmisiune de la Institutul de fizică atomică al Academiei R. P. Române (III)—Ciclotronul 20.05: Cîntecul Ymei Sumac 20.25: Drumetind prin București — prezintă Radu Albala 21.00: La orizont... opereta — selecțiuni din operele cu Vali Niculescu, Constanța Cimpeanu, Valeria Rădulescu, Cleopatra Melidoneanu, Mircea Nemens, Constantin Drăghici, Ludovic Spiess, Toni Buiacici, Bimbo Mărculescu 21.45: Poșta televiziunii. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 15 NOIEMBRIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: Pentru tineretul școlar—În vizită la Muzeul literaturii române (VIII) 19.35: Cronica discului de George Bălan 20.00: Săptămîna 21.00: Cum se creează o sculptură 21.10: Cîntă o formație instrumentală condusă de Ionel Budisteanu, soliști Nicolae Băluță, Damian Luca, Aurelia Fătu-Răduțu, Ana Pluaru, Ileana Constantinescu, Ion Bogza. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂȚĂ 16 NOIEMBRIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.10: „Zina mării”—adaptare după H.C. Andersen 20.10: În fața hărții 20.20: „Intrarea cîinilor strict oprită” de Jean Bart (Eugeniu Botez) și „Bastonul” de Marcel Aymée — dramatizări de Eva Dragomir. În distribuție: Victor Rebengiuc, Jana Gorea, Mircea Anghel, Tudorel Popa, Dem. Savu, Ion Ulmeni, Zoe Stanca-Anghel, Mircea Balaban și alții 21.20: Actualitatea cinematografică 22.00: Muzică ușoară instrumentală în interpretarea unei formații conduse de Sile Vișan. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

... Nu numai f

netul plopilor

La jumătatea secolului al XVIII-lea, niște horticultori americani admirau florile și frumusețile plopilor dintr-un mare parc canadian. Ochii lor atenți au observat că în același parc își etalau măreția și plop canadieni, și plop europeni. Cu vremea, în plimbările lor prin parc, horticultorii au văzut altfel de plop. Nu erau nici canadieni, nici europeni, erau plop hibridi, născuți prin polenizarea naturală a celor două specii și care aveau atit calitățile plopilor europeni, cât și pe cele ale celor canadieni.

Așadar, *Populus euramericana*, sau pe limba noastră plopii euramericani, au fost identificați pentru prima dată în mod întâmplător de niște horticultori. Avându-se în vedere creșterea lor uimitoare, horticultorii i-au folosit la început pentru crearea rapidă a parcurilor, dat fiind că plopul se înscrie în orice peisaj ca un element de decor. Cu vremea însă plopii euramericani au început să colinde lumea. La noi au ajuns în urmă cu 40 de ani, dar nefiind luați în seamă au fost săraci la înmulțire. Au început să se simtă bine în țara noastră în ultimul deceniu, cind cultivarea lor a cunoscut ajutorul statului și pasiunea oamenilor de specialitate.

De ce creștem plop? Chiar dacă am spune: numai pentru frumusețe, numai pentru foșnetul lor încântător — și tot ar fi de ajuns. Pentru că oamenii nu pot trăi fără frumusețe. Dar pledoaria pentru plop e și de altă natură. Plopul nu înseamnă numai podoabă a naturii; plopul înseamnă și materie primă. Prin prelucrări chimice sau mecanice din lemnul de plop se obține celuloză, hirtie, fibre de mătase vegetală sau PAL. Meta-morfozat, plopul devine manual școlar, rochie de mătase, mobilă ușoară și rezistentă, ambalaj, perete la tren sau tramvai.

Cineva neavizat ar putea să obiecteze: plopul e de esență moale. Ei și? Poate să fie și moale, pentru că în epoca noastră modernă lemnul nu se mai apreciază după jarul pe care-l face în sobă sau după rezistența la construcții obișnuite: grajduri, grinzi, poduri, schele. În zilele noastre lemnul de esență moale nu se mai folosește

Specialiștii de la stațiunea Cornetu sînt preocupați de selectarea și ameliorarea diverselor sorturi de plop. Fotografia noastră înfățișează intervenția de combatere a dăunătorilor prin injectare.

în structura sa naturală, ci într-o formă complet schimbată. Trecind prin botezul unor temperaturi și presiuni foarte mari, plopul se desface în celule, devine pastă și e turnat apoi în diverse forme care au greutate și rezistențe vecine cu ale metalelor.

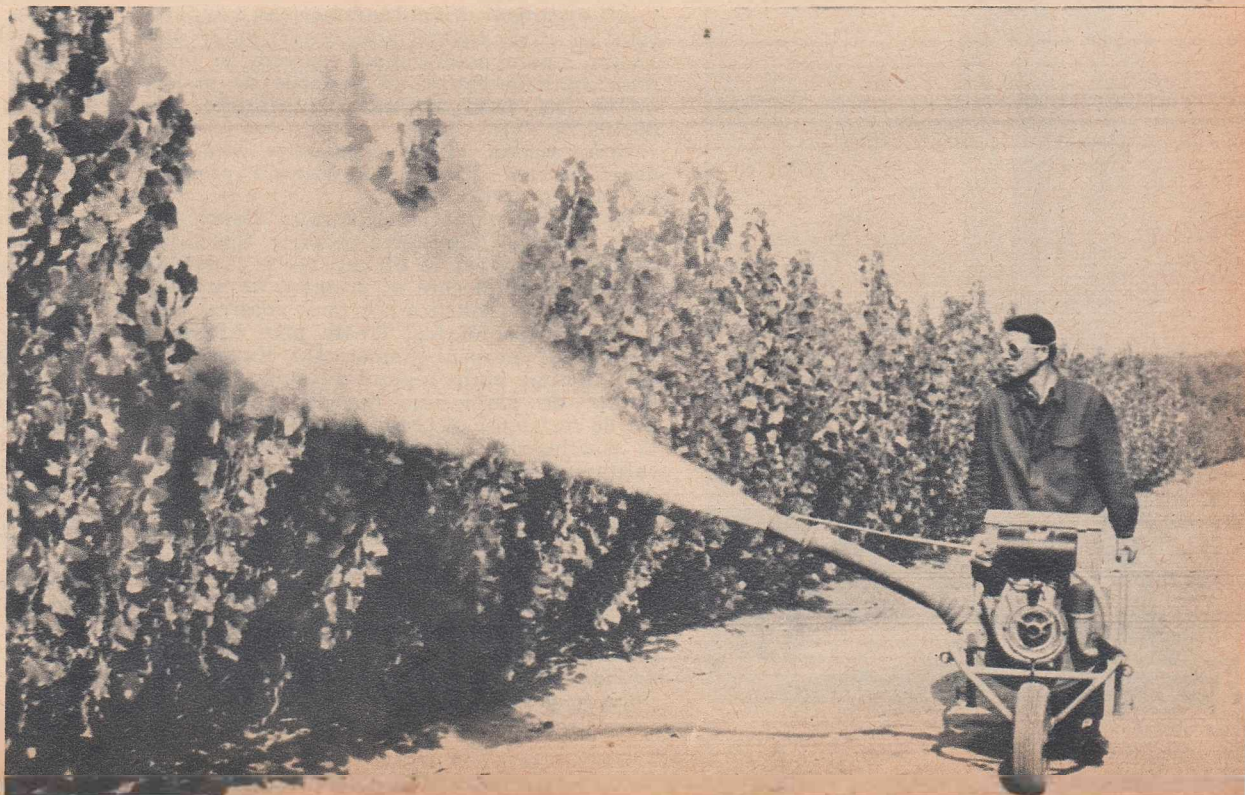
De aici importanța cultivării pe scară largă a plopului.

După cercetări minuțioase, după culturi comparative în diverse regiuni din țară, specialiștii au stabilit că plopii euramericani au mare adaptabilitate: cresc în terenurile cele mai diferite, de la foarte inundabile — într-un an pot să stea în apă 150-200 zile — pînă la cele uscate, zgîrcite în apă; de la solurile bogate, pînă la nisipurile sărace;

(Continuare în pag. 6)

Plopi euramericani. Vîrsta: 12 ani. Înălțimea: 26 m.

Pentru ca plopii să rămîină frumoși și sănătoși, prăfuirea cu ajutorul aparatului S.612 este absolut necesară.

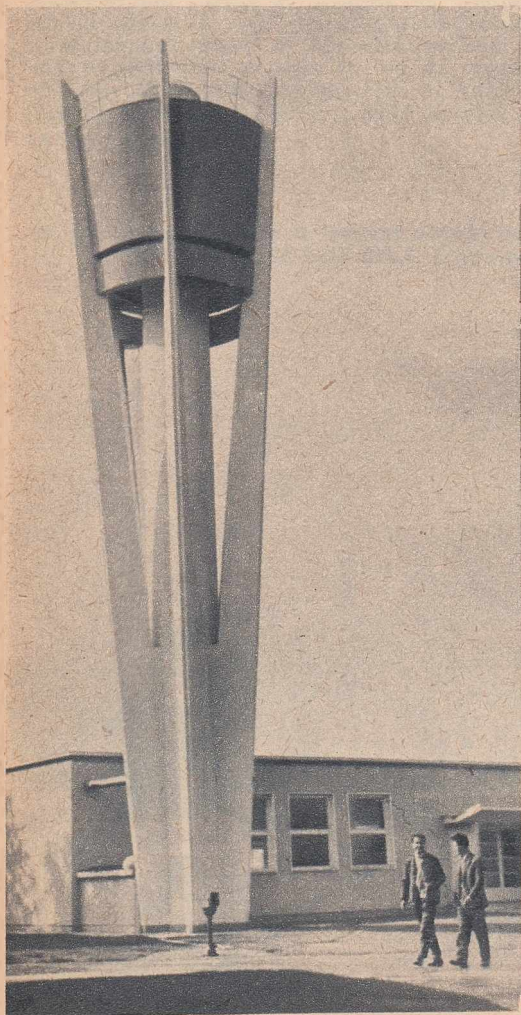

Pentru a verifica reușita hibridării, a rezistenței față de condițiile climatice și dăunătorii, frunzele plopilor din culturile experimentale sînt culese și trimise pentru analize la laborator.

Stropirile fine, cu ajutorul aparatului Fontan, distrug dăunătorii culturilor de plop.

Casteiul de apă de la stațiunea plopului — Cornetu.

de la terenurile joase, pînă la regiunile colinare, cu altitudini de 900-1.000 metri. Deci cultivarea diferitelor varietăți de plop euramerican are avantajul de a valorifica terenurile inapte pentru agricultură — locurile mlăștinoase, terenurile degradate, văile apelor etc. — și nu ridică problema afecțării suprafețelor destinate altor culturi.

Un argument puternic care pledează pentru cultivarea acestor plop este creșterea lor foarte rapidă. Nu exagerăm cînd spunem: cresc vîzînd cu ochii. Creșterea aceasta uimitoare se concretizează într-o producție anuală la hectar de 20-30 și uneori 40 metri cubi de masă lemnoasă. Față de producția medie a pădurilor pe țară, plopul produce de cel puțin 5-6 ori mai mult.

Alt argument. Plopul euramerican e exploatabil la vîrste foarte mici, uneori chiar sub 12 ani. Lucrul acesta spune extrem de mult dacă amintim faptul că pădurile de stejar, molid, fag, brad nu sînt exploatabile sub 80-100 de ani.

Iată, așadar, cîteva argumente care pledează pentru dezvoltarea culturii plopilor în țara noastră.

În prezent putem să și vorbim despre primele succese în creșterea plopilor. Specialiștii noștri au creat în ultimii ani o seamă de sorturi de plop care se pretează de minune la condițiile ecologice ale țării noastre. Sorturile acestea au fost create prin hibridări între plopul european și american. Experimentate în mai multe regiuni din țară, noile varietăți de plop s-au dovedit a fi deosebit de rezistente și productive. La ora actuală concluziile specialiștilor în ce privește calitatea anumitor sorturi sînt complete. O parte din numele acestor plop reprezintă numele localităților unde s-au născut. Amintim doar cîteva din aceste sorturi: Populus serotina-Brăila, Populus regenerata-Celei, Populus Argeș, Populus robusta-Hîrșova, Populus robusta-Oltenița.

În ultimii ani, pe lîngă cele 16 centre regionale a fost creat un centru republican privind cercetarea plopului. Dotată cu o pădure de peste 200 hectare, cu laboratoare și

aparate moderne, stațiunea plopului (comuna Cornetu, nu departe de București) are sarcina să creeze, să înmulțească, să amelioreze și să difuzeze în producție cele mai valoroase sorturi de plop. Colaborînd cu peste 20 de țări cultivatoare de plop, creînd ea însăși varietăți noi (vezi Populus thevestina, creație a vechilor și pasionaților plopiști, soții Clonaru), stațiunea de la Cornetu s-a impus ca un centru de greutate în materie de plopicultură. Oamenii de știință de aici își petrec cea mai mare parte din vreme în laboratoare și pe terenurile de culturi comparative. Ei străbat în același timp țara de-a lungul și de-a latul, pentru că toate cele 16 centre regionale de plante-mamă sînt controlate și îndrumate de stațiunea de la Cornetu.

Nu e de loc lipsit de importanță faptul că în anul 1964 producția acestor centre va depăși 10 milioane de butași selecționați, acoperind astfel tot necesarul planului de împădurire cu plop pe țară. Din cele 10 milioane de butași numai stațiunea de la Cornetu va produce anual 3 milioane.

Și, dat fiind că în domeniul plopiculturii nu avem încă suficiente cadre, în acest an s-a înființat pe lîngă stațiunea Cornetu un curs de plopicultură care, începînd din 1964, va da primele promoții.

Avem multe posibilități pentru extinderea plopilor euramericani. Terenuri improprii agriculturii, văile rîurilor, versanții regiunilor colinare așteaptă prezența masivă a plopilor euramericani. Înscriindu-se în orice peisaj ca element fundamental de decor, plopul crește nu numai în masiv, în pădure, ci și de-a lungul șoselelor, pe malurile apelor, digurilor, pe pășuni și finețe, în grădinile publice și în curțile caselor unde locuim.

Deci plop pentru corectarea și înfrumusețarea peisajului, plop pentru poezie și mai cu seamă plop pentru cerințele economiei noastre.

**George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER
și Al. CLONARU**

Privind Salonicul din avion îți apare dintr-o dată deosebit de nou, modern, situat pe țărm și orașul vechi, cu case mici, înghesuite, mohorite.

SALONIC

— note de călătorie —

1963

Mici căderi în goluri de aer ne vestesc prezența mării, a Mării Egee. Apoi, zburând peste un șir de munți, avionul trece deasupra orașului Pireu și iată conturându-se, din ce în ce mai distinctă, capitala Greciei — Atena. Cele câteva tururi la tot mai mică înălțime ne oferă prilejul să vedem, încă înainte de a coborî din avion, câteva principale monumente antice de pe Acropole: Partenonul, Erechtheionul și altele.

La Atena am rămas pentru scurt timp. Este un oraș mare, modern, cu construcții arhitectonice interesante, în care stilul antic se îmbină adesea armonios cu cel modern. Bulevardele largi cunosc o circulație animată a autovehiculelor, dirijate ingenios de semafoare electrice automate. În vitrinele largi ale magazinelor sînt prezentate cu gust mărfuri indigene sau de import.

Dar construcțiile moderne, dotate cu tot ce este mai nou în tehnica confortului, nu constituie unicul aspect al orașului. La Atena impresionează în mod neplăcut numărul mare de oameni nevoiași pe care-i întâlnești pe stradă sau casele mici, dărăpănate, din cartierele periferice, unde locuiesc îndeobște familii de muncitori, mai ales dintre cei care — o mai mare sau o mai mică parte din an — nu au de lucru.

ÎN DRUM SPRE SALONIC

Grecia dispune de numeroase șosele asfaltate. Faptul nu este lipsit de importanță, deoarece în țară aproape că nu există căi ferate. Doar o singură linie ferată leagă nordul de sudul Greciei, și atât.

Iată-ne așadar pe una din aceste șosele ce duc de la Atena la Salonic, străbătînd locuri deosebit de pitorești. Serpentinele scurte și înclinate dau emoții călătorului dar, în schimb, priveliștile minunate pe care ți le oferă văile adînci, culmile care depășesc 2.500 m (muntele Olimp: 2.918 m), golfurile cu apa cristalină a mării și hotelurile turistice luminate noaptea „a giorno” îți încîntă ochiul. Este însă tot atât de adevărat că pe o distanță de sute de kilometri dealurile și munții au culoarea vineție a rocii din care sînt alcătuiți, că pe aici nu crește nici o vegetație, că

N. VRABIE

(Continuare în pag. 8-9)

pământul pietros este necultivabil, arșița soarelui pîrjolind pînă și puținele fire de iarbă pe care le caută cele cîteva capre răzlețe. Asprimea climatului și-a pus, bineînțeles, pecetea și pe așezările omenești, care suportă cu stoicism consecințele verilor toride și secetoase — specifice peninsulei grecești.

Pe măsură însă ce ne apropiem de nordul Greciei, natura se schimbă văzînd cu ochii. Apar din ce în ce mai des terenuri cultivate cu cereale, bumbac, tutun; grădinile cu pomi fructiferi — și în primul rînd citricele — ocupă spații întinse. Pentru prima dată întîlnim rîuri bogate în ape și, ca o consecință, sisteme de irigație moderne. Întîlnim aici termo și hidrocentrale care furnizează regiunii de nord cantități mari de energie electrică, o fabrică de zahăr, fabrici de materiale de construcție, țesătorii etc.

AL DOILEA ORAȘ AL GRECIEI

Intrăm în Salonic pe bulevardul Egnatia, cea mai aglomerată arteră a orașului. Te impresionează viața trepidantă și tumultuoasă a acestui mare oraș, în care activitatea comercială se situează pe prim plan. Este și firesc, dacă ne gîndim că încă din cele mai vechi timpuri Salonicul a constituit locul de întîlnire al negustorilor din Orient și Occident și drumul comercial ce lega Europa de Constantinopol.

Salonicul este ca mărime al doilea oraș din Grecia și numără astăzi, socotind și suburbiile sale, aproape 700.000 locuitori. A luat ființă în anul 315 înaintea erei noastre, sub regele macedonean Casandru, fiind botezat Thessaloniki.

Orașul este așezat de-a lungul țărmului mării și se desfășoară ca un evantai pînă sus, pe culmile dealului din apropiere. „Orașul nou” este construit în vale și cuprinde cîteva străzi care merg paralel cu cheiul. Aici se desfășoară viața comercială cea mai intensă, aici se află clădirile cele mai impunătoare, marile magazine, restaurante, hoteluri, instituții. Pe măsură ce urcăm pe străzi perpendiculare pe chei, intrăm în orașul vechi. Aspectul modern dispăre treptat, făcînd loc așezărilor în stil oriental: case mici, înghesuite, cu prispe și obloane, balcoane din lemn și curți interioare. Sînt cartierele locuite de mici meseriași sau muncitori care lucrează ocazional în port sau pe ogoarele satelor din împrejurimi.

numeroase monumente istorice s-au păstrat pînă azi înntesc de trecutul acestui oraș. nalul mării se află, de pildă, nul alb, o construcție circulară înaltă, cu pereți groși de ră, ridicată de venețieni ca ct de observație și folosită de nani ca închisoare. Se spune cest turn avea legătură subteră cu cetatea veche a Salonice care se află la o depărtare de km pe panta unui deal care juieste orașul. Din cetate nu nai rămas decît zidurile vechi, ipănate, luminate noaptea de ctoare puternice. Aceste momente istorice, ca și Arcul imntului roman Galeriu, citeva rici clădite în secolele III, sau V constituie punctele tuice mai importante din Salo-

ar Salonicul ocupă un loc de nă și în istoria mai recentă reciei, în istoria luptei polui grec pentru libertate și oă mai bună. Tradiția luptei tru libertăți democratice se ifestă și acum cu toată tăria, onic fiind unul din centrele e influența partidului progre-Uniunea democrată de stînga, t în opoziție, este puternică. sinarea mișească a deputa-i progresist Lambrakis, de ă, în timp ce participa la o nare cetățenească pentru pace oexistență pașnică, a stîrnit gnarea populației Salonice. După cum se știe, protestele emente ale opiniei publice idiale au determinat autorită-să ia măsuri de anchetare a r vinovați și să procedeze la erie de arestări.

A 28-A EDIȚIE A TÎRGULUI INTERNAȚIONAL

ulevardul Egnatia se oprește, putea spune, la poarta princit a Tîrgului internațional din onic. Tîrgul din Salonic a deit tradițional, fiind unul din-

tre cele mai vechi și mai impor-tante tîrguri de mostre din Eu-ropa. El a contribuit totdeauna la dezvoltarea comerțului inter-național și la cunoașterea poten-țialului economic și comercial al țărilor participante.

Anul acesta, tîrgul s-a bucurat de o atenție mai mare din partea țărilor europene. Astfel, pentru prima dată după război, printre cele 17 țări participante s-a aflat și Anglia, cu un pavilion de 4.500 m interior. Prezența unui pavilion britanic atît de impu-nător a avut nu numai un scop comercial în sine, ci a constituit totodată una din formele de ma-nifestare a contradicțiilor dintre Anglia și țările „Pieții comune”. La rîndul ei „Piața comună” s-a prezentat de astă dată cu un pavil-ion propriu, care a cuprins însă numai materiale propagandistice: grafice, cifre, broșuri, diafilme etc.

Firmele grecești au fost prezen-te cu produsele specifice econo-miei grecești în peste 300 de stan-duri și pavilioane. S-a remarcat o prezență mai mare a produselor industriei electrotehnice și de uz casnic, domeniu în care economia Greciei a făcut progrese în ulti-mul timp. Au fost expuse apoi produse ale industriei metalur-gice, industriei chimice și farma-ceutice, alimentare și, în mod special, produse de artizanat. Mai multe pavilioane au prezentat as-pecte din dezvoltarea economică a Greciei prin fotografii, grafice, diapozitive, filme.

În ansamblu, pavilioanele ță-rilor capitaliste — în care au fost expuse automobile, frigider, te-levizoare, mașini de spălat rufe, biciclete, materiale plastice și obiecte din materiale plastice, ba-lanțe, mașini-unelte etc. — nu au excelat în ce privește modul de prezentare.

Pavilioanele țărilor socialiste — în rîndul cărora au predominat produsele industriei constructoare

de mașini — au trezit interesul vizitatorilor.

„BRAVO, ROMÎNIA”

Vizitatorul intrat pe poarta principală a tîrgului a putut ob-serve, după ce a parcurs doar citeva zeci de metri pe aleea prin-cipală, în dreptul halei care ur-mează după clădirea administra-ției tîrgului, un panou mare pe care scria cu caractere grecești: Romania. Realizatorii pavilionu-lui nostru s-au străduit să îmbine în mod unitar numeroasele expo-nate cu grafice, fotografii din uzine și texte ce puneau în evi-dență caracteristicile produselor țării. Spațiile de expunere au fost ocupate în proporție de 75% de mașini-unelte, aparataj electro-tehnic, motoare electrice, pompe, mașini complexe pentru prelucra-rea lemnului, machete de cargo-uri și remorchere, rulmenți, apa-rate de radio, biciclete etc. În spații mai mici s-au expus mostre din produsele chimice și farma-ceutice, produse petroliere, tex-tile, confecții și încălțăminte, mic mobilier, plaje, panee, plăci aglomerate, geamuri, instrumente muzicale, produse de artizanat etc. Pe un teren descoperit, aflat în imediata apropiere a pavilionu-lui, au fost expuse tractoare, agregate frigorifice, electro și motopompe, autocamioane etc.

Vizitatorii pavilionului nostru au avut cuvinte de laudă la adresa muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor romîni. De mul-te ori aceștia se opreau în fața exponatelor și, plini de admira-ție, se exprimau cu voce tare: „Bravo, Romînia”.

Dar să dăm cuvîntul și unui reprezentant al presei grecești, care, sub pseudonimul „Specia-list”, scria în ziarul *Elimicos Va-ras* — unul din cele mai mari ziare din nordul Greciei: „Dintre participările străine, cel mai im-presionant este pavilionul Romî-

niei. O singură privire în pavil-ion este suficientă pentru a în-telege progresul enorm pe care l-a marcat în ultima perioadă de timp această țară, care cu un efort admirabil a transformat economia sa agricolă într-o eco-nomie în primul rînd industrială”.

Aprecieri similare au fost fă-cute și din partea oficialităților care au vizitat pavilionul nostru, printre care dl. profesor Frangis-tas, ministrul Greciei de nord, dl. Papailiachis, primarul orașului Salonic, dl. Gheorghiadis, președintele tîrgului etc.

Într-adevăr, mărfurile noastre s-au situat la nivelul mondial, concurînd cu succes produsele si-milare realizate de alte țări. Așa se explică de ce, la sfîrșitul tîr-gului, pe majoritatea mașinilor prezentate se aflau tăblițe pe care scria în limba greacă „vîndut”. În mod deosebit trebuie remar-cată aprecierea unanimă de care se bucură tractoarele romînești. Acest lucru l-am putut constata concret cînd am întîlnit pe șosea tractoare romînești conduse de țărani greci. Erau unele dintre cele peste două sute tractoare pe care întreprinderea de comerț exte-rior „Mașinexport” le-a vîndut pe piața Greciei. Binecunoscute în nordul Greciei sînt și mașini-le-unelte: strungurile, mașinile de găurit, shapingurile. Acestea pot fi întîlnite în multe ateliere mecanice.

Despre succesul țării noastre la ediția 1963 a Tîrgului de la Salo-nic cred că vorbește de la sine simplul fapt că valoarea vînză-rilor efectiv realizate depășește valoarea tuturor contractelor în-cheiate anul trecut. Totodată, prin legăturile stabilite s-au des-chis căi noi, largi, de dezvoltare a schimburilor de mărfuri între Romînia și Grecia și, o dată cu aceasta, de dezvoltare a relațiilor dintre țările noastre.

N. VRABIE

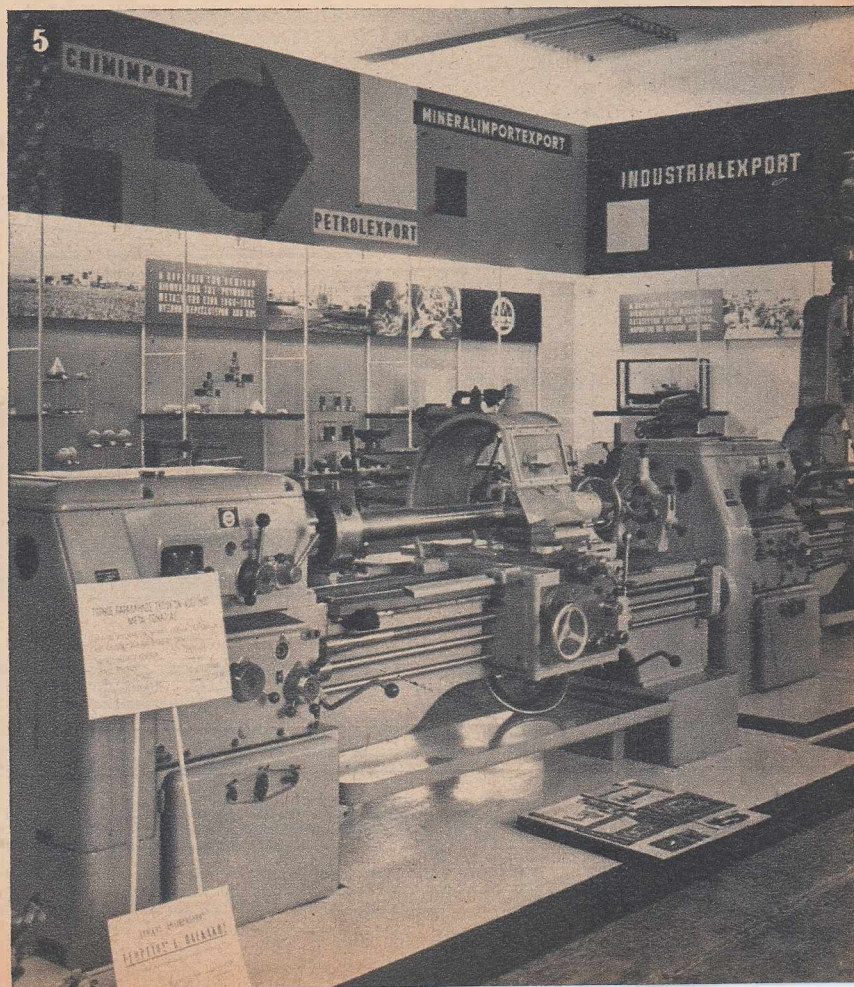
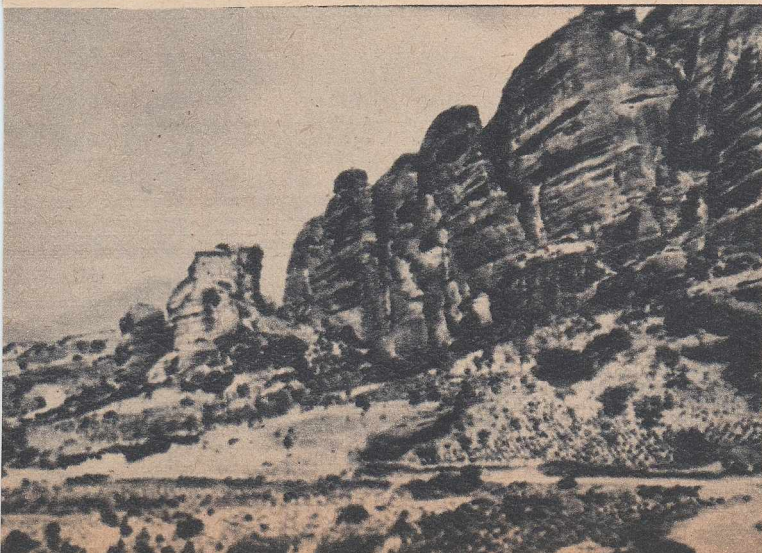
1 Marile instituții, magazine, hoteluri se află în orașul nou, desfășurat ca un evantai de-a lungul țărului.

2 Unul din vechile monumente care s-au păstrat la Salonic este și Turnul alb — construit de venețieni ca punct de observație și folosit de otomani ca închisoare.

3 Bulevardul Egnatia. În dreapta, Arcul împăratului roman Galeriu.

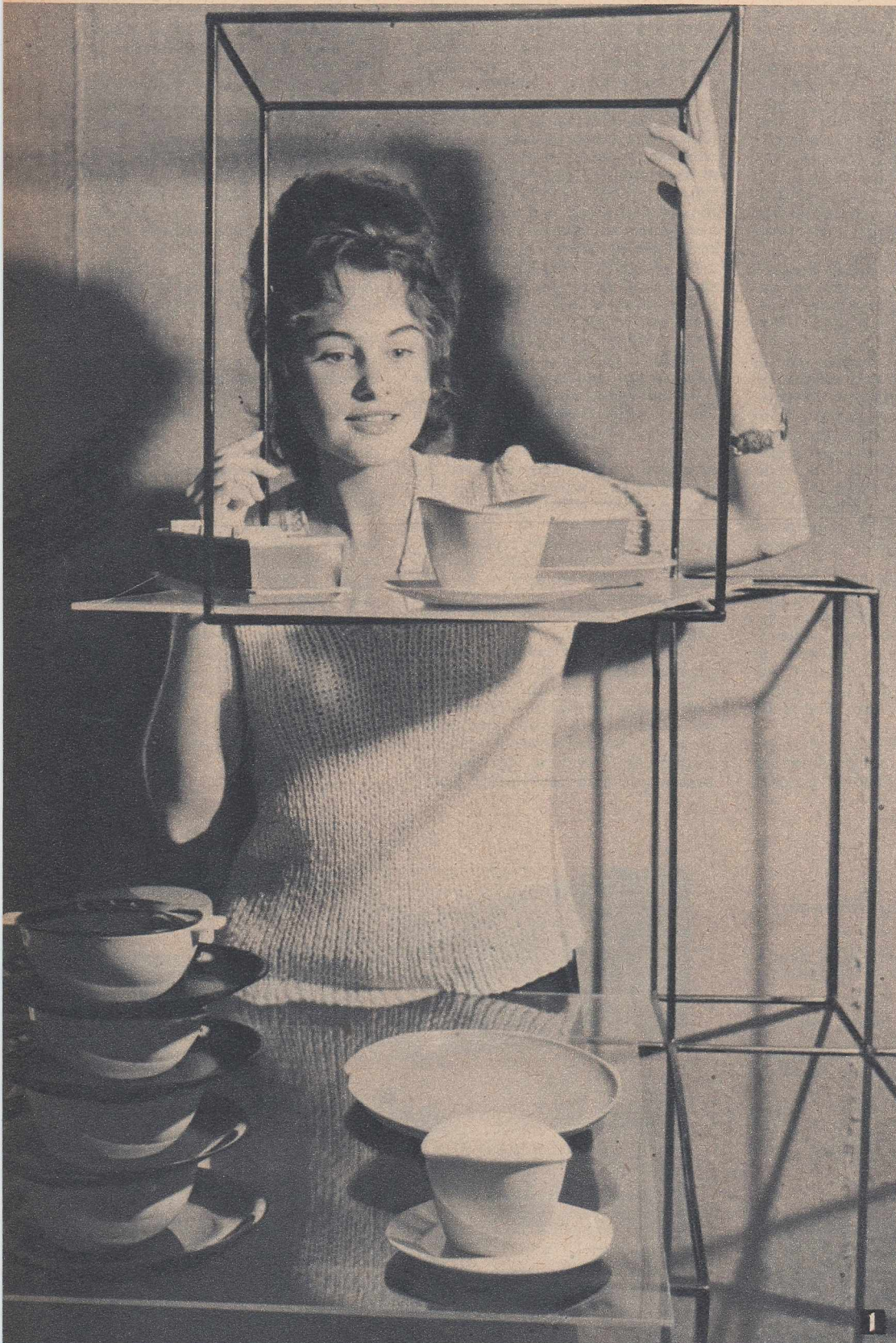
4 În drumul de la Atena spre Salonic, pe o distanță de sute de kilome-tri, dealurile și munții au culoarea vinărie a roci din care sînt alcătuiți.

5 La cel de-al 28-lea Tîrg Internațional de mostre de la Salonic, expo-natele aflate în pavilionul R.P. Romine au fost în marea lor majori-tate: mașini-unelte, aparataj electrotehnic, motoare electrice, pompe, mostre de produse chimice și farmaceutice, produse petroliere etc.

Cînd polistirenul se î

- 1** Privrea admirativă cu care sînt răsplătite produsele combinatului chimic „Făgăraș” o pe deplin meritată: formele obiectelor sînt elegante, simple, culorile armonizate cu gust.
- 2** Unele produse ale fabricii de mase plastice „București” au cîștigat încrederea cumpărătorilor. Dar de ce culori atît de violente (roșu, verde puternic, galben) la reușitele butelii din polietilenă? De ce acest inestetic degradat de pe cutiile pentru alimente?
- 3** Oare polistirenul nu-și poate găsi formele proprii de expresie? Apelîndu-se la tipare învechite, la modele ce sugerează cristalul șlefuit, polistirenul capătă aspectul unei imitații ieftine...
- 4** Floricele pe savonieră, o farfurie ondulată, o tavă în forma frunzelor de viță și alta, ovală, cu un încadrare de pe vremea caleștii cu patru cai înaintași — iată forme ce nu mai corespund gustului contemporan.

E un fapt constat cotidian: masele plastice au invadat viața modernă. Polietilena, polistirenul, policlorura de vinil, aminoplastele, rolanul melamina au devenit rivalele de temut ale bătrînului lemn și ale fierului, ale fragilului porțelan și ale mătasii vegetale, ale lînii și cuprului.

Inaccesibile agresiunii cariilor și unele din ele incasabile, nesupunîndu-se acțiunii ruginii și avînd firul mai rezistent decît cel de boranj, colorîndu-se mai frumos ca faianța, masele plastice se instalează cu drepturi tot mai mari în rafturile tuturor magazinelor, sub formele cele mai diverse și neașteptate.

Butelia alburie cu pereții flexibili și translucizi pe care o luați în excursie pentru că niciodată nu va face surpriza de a se sparge bătătorul colorat cu care scuturați preșul ceașca de ceai și tăvița lucrată — biata de ea! — asemenea unui cristal șlefuit; găleata mare și minusculul păhăruț de lichior; coșul de piine și solnița, toate acestea — și încă multe, zecile de obiecte de uz casnic — ce se află în magazinele de specialitate — sînt produse fiecare într-un timp neînchipuit de scurt: între 30 și 50 de secunde. Presa de injecție înghite, printr-o pîlnie, granulele din masă plastică, le injectează la cald într-o matriță metalică ce imprimă materiei forma dorită și exact în cele cîteva zeci de secunde amintite mașina se deschide pentru a lăsa să cadă obiectul pe deplin terminat. Oricare alt material — sticlă, lemn, metal — l-ar fi obligat pe creatorul respectivului obiect la o suită de operațiuni, mai mult sau mai puțin complicate, ar fi consumat mai mult timp și mai multă energie omenească. Aici totul se rezolvă printr-o simplă apăsare de buton (firește, după ce matrița a fost concepută și executată). Ei bine, această tehnologie obligă. Marile ei merite — care fac produsul atît de puțin costisitor — sînt însoțite de marile ei pretenții. Obligă și însușirile specifice ale maselor plastice. Obligă pe creatorii obiectelor la forme care să exprime specificitatea materiei, să-i valorifice cît mai pregnant personalitatea, să-i dea pecetea gustului contemporan. Polietilena moale și translucidă, polistirenul transparent și mai puțin flexibil, aminoplastele frumos colorate și rigide se cer a fi prelucrate după alte tehnici decît ale materialelor clasice. Simplitatea procesului tehnic lasă liberă fantezia astfel încît creației artistice nu i se pune aproape nici o stavilă. Dar oare știm să profităm de această generoasă invitație?

Producem multe obiecte de uz casnic din mase plastice. Fabrica „București”, care acum cinci-șase ani începuse a împleti, cu timiditate, primele sacoșe din fir plastic și scotea pe piață primele bonete impermeabile și pri-

Inește cu arta

foto

TITLURILE
FOTOGRAFIILOR

nele găleți, produce în prezent peste 50 de sortimente, în mii și mii de exemplare. I se adaugă cele pe care le scot — în cantități mari — uzinele chimice din Făgăraș, Buzău, Oradea și altele. O cifră: de la 245 tone de „bece“-uri (cum li se spune familiar și omod prin ministere bunurilor de larg consum) produse în 1959 de unitățile M.I.P.C. — a ajuns în 1962 la 475 tone. Cifra e elocventă. Vitrinele prezintă destul de des produse noi, care îmbie cu jocul viu al culorilor lor; gospodinele s-au deprins să viziteze în răstimpuri magazinele pentru a-și înlocui vechile cîrlige de rufe din lemn cu cele noi, din plastic, pentru a-și înprospăta ceștile din faianță, sparte, cu cești colorate, din polistiren etc. Firește, nimeni nu cere materialului mai mult decît poate el da: polistirenul și aminoplastele sînt casante și ceștile sau farfuriile trebuie ferite de umezirea nepăsătoare ale copiilor; polietilena, deși mult mai rezistentă, are prostul obicei de a se îngălbeni (de ciudă!) la chip cînd trece de prima tinerețe. Dar ținînd seama că prețul unui astfel de obiect este destul de redus, înlocuirea lui după un timp de folosință nu constituie nici o problemă.

Totuși, notăm aici că rezistența materialului este determinată și de forma dată produsului: gîndite mai chibzuit, raportînd forma la funcționalitatea obiectelor și la limitele materialului, se pot găsi, desigur, soluții de prelungire a vieții maselor plastice.

Domeniul în care însă se face simțită nevoia unei intervenții prompte rămîne cel al înfățișării estetice a produselor, al varietății formelor și a coloritului lor. Am produs mult; e foarte bine. Trebuie să producem acum și mult, și frumos; numai cantitatea nu ne mai mulțumește. Vorbeam mai sus de specificul maselor plastice, care se cere exprimat în forme proprii și care se lasă cu atîta ușurință exprimat. După părerea noastră, cel mai bine, mai elegant și curgător au reușit să vorbească pe „limba lor“ obiectele produse din aminoplaste la combinatul chimic „Făgăraș“. Foarte aspectuoase, aminoplastele opace au părăsit, la farfurii, clasică formă rotundă, permițîndu-și unele interesante neregularități pe margini, au tăiat în linii drepte diversele cutii de condimente, au dat untierelor și marmeladierelor forme zvelte, simple, cu capace concave, și au făcut toate acestea într-un joc de culori plăcut, în care albul se îmbină cu negrul și galbenul, oranjul cu ivoarul etc. Pentru anul viitor se anunță o serie întreagă de noi produse a căror funcție, cam prozaică, de a adăposti orez și făină se completează cu funcția de a încînta ochiul, de a înfrumuseța efectiv interiorul nostru.

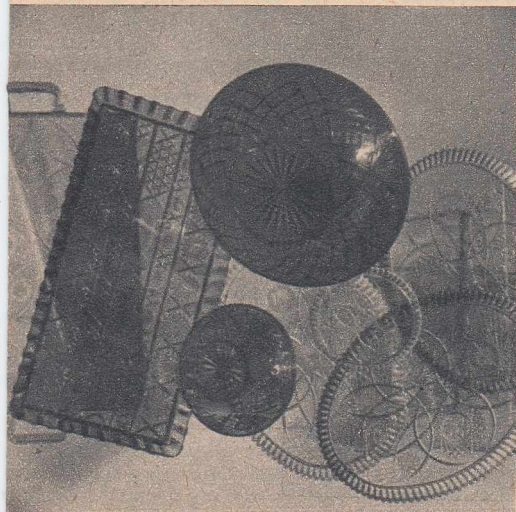
Și experimentata fabrică „București“ pro-

duce unele lucruri frumoase și am fi nedrepti să nu semnalăm calitatea estetică a unor flacoane și coșulețe de piine din polietilenă, a unor compotiere și cutii pentru frigider, a unor garnituri de tacîmuri pentru salate. Dar..., spunem acest „dar“ și oftăm pentru că a mai fost spus de multe ori și — se pare — fără prea multă eficiență. Continuă să apară obiecte, de ani și ani, acele tăvițe, farfuriile și castroane crestate în tot felul de jocuri geometrice, care vor să imite cu orice chip cristalul, aducînd și o notă „originală“ prin culoarea lor de un roșu închis, de un verde puternic sau de un galben țipător. Aceste forme neagă pur și simplu specificul maselor plastice și le discreditează. Vîrînd să imite un material prețios cum e cristalul și nereușind, desigur, să fie altceva decît o imitație proastă, se creează impresia că masa plastică nu e decît un surrogat ieftin, un biet înlocuitor de cîțiva bănuți al unor produse mai greu accesibile, cînd în realitate este un lucru cu totul nou, chemat să ridice confortul, să ușureze și să înfrumusețeze viața modernă. Dintr-un fel de inerție de gîndire, atunci cînd se trece la crearea unor obiecte funcționale din mase plastice se apelează la vechile forme și modele, corespunzătoare materialelor clasice, dar inadecvate în cazul de față.

Să faci farfurii sub forma unor frunze de viță de vie (!), să gravezi niște cireșe pe capacul unor bomboniere și niște trandafirasi pe savoniere, să dai paharelor, ceștilor, tăvilor din polistiren transparent culoarea verde-gălbui sau sîngerie, să faci butelii pentru apă de un verde-iarbă, de un roșu-grena sau de un galben-citron înseamnă efectiv lipsă de bun gust. Cît de frumoasă e tava din aminoplast colorat, tăiată simplu, și cît de neplăcută e cea care e încadrată cu un prețios ornament baroc...

În producția belecurilor din mase plastice atenția se cere îndreptată spre crearea de modele, spre proiectarea și executarea matrițelor: fabricile noastre de resort nu au destui creatori specializați, colaborarea cu artiștii plastici rămîne încă un deziderat afirmat în sediințe și în articolele din presă. În general, problema pregătirii proiectanților de forme industriale care să îmbine în egală măsură cunoștințe de tehnică și de estetică, proiectanții necesari în toate ramurile industriale (și, firește, cu precădere în cel al noilor materiale și tehnologii) se pune cu acuitate. Masele plastice, aceste materiale atît de practice, de puțin costisitoare, atît de prietenoase cu frumosul au dreptul de a fi oferite nu numai în cantități industriale, ci și în ținuta artistică pe care o merită. Ceea ce, pare-se, e un fapt dorit de toată lumea.

Sanda FAUR
Fotografii de A. ROSENTHAL

Fotografiile, ca orice operă artistică, își au și ele — în marea majoritate a cazurilor — o denumire, un titlu. În afară de simplul rol al identificării lucrărilor, asemenea denumiri contribuie de multe ori la crearea unor anumite efecte asupra celor ce le privesc.

Un titlu bine ales poate să scoată în relief — în cel mai scurt timp și uneori în modul cel mai pregnant — ceea ce autorul a urmărit prin însăși efectuarea lucrării sale. Printr-un titlu potrivit, sugestiv, poate fi pus în evidență însuși modul în care artistul fotograf a interpretat subiectul tratat.

De cele mai multe ori artiștii fotografi își gîndesc nu numai lucrările — înainte să le realizeze — ci și înseși titlurile. Sînt cazuri cînd încep chiar cu alegerea titlului lucrării, acesta determinînd fixarea locului, a subiectului și a tuturor celorlalte detalii. Fără îndoială că, în asemenea împrejurări, intervenția autorului va trebui să se simtă cît mai puțin (sau chiar de loc), lucrarea să se identifice cu titlul și totul să fie cît mai natural și... întîmplător!

Alteori, dimpotrivă, un titlu necorespunzător, o denumire greșit aleasă sau pusă cu totul la întîmplare poate să influențeze în mod negativ efectul avut asupra celor ce privesc lucrarea. Fără să fie într-o strînsă legătură, fiind cu totul străină de subiect, o greșită denumire poate să distragă atenția sau să creeze o adevărată nedumerire.

În sfîrșit, sînt și cazuri în care orice titlu poate fi considerat ca de prisos față de însuși conținutul lucrării, care se recomandă și se explică singură. Fără îndoială că posibilitățile titlurilor nu trebuie minimalizate, dar nici exagerate. Iar cele mai spirituale denumiri nu vor putea aduce niciodată succesul unei lucrări care nu se impune de la sine. În schimb, o lucrare bună va obține succese și cu un titlu simplu.

În orice împrejurări trebuie să se acorde titlurilor atenție, dar să nu li se pretindă niciodată mai mult decît pot să dea.

Dr. Spiru CONSTANTINESCU

disc

● Cele trei lucrări simfonice: „Uvertura burlescă“ de Aurel Stroe, „Secvențe pentru orchestră de coarde“ de Cornel Țăranu și „Concert pentru orchestră“ de Doru Popovici, înregistrate de cînd pe un disc mediu (ECD-1036) la „Electrecord“, vin să îmbogățească discoteca amatorului de muzică simfonică românească nouă. De altfel, din păcate, se cuvine subliniați a nemica prezentă în catalogul casei de discuri a compozitorilor noștri contemporani, în special a celor tineri. Mai multe înregistrări asemănătoare ar stimula creația tinerilor creatori și ar oferi ocazia unui contact — repetat, prin posibilitățile discului — cu lucrări nu atît de des întîlnite în programele concertelor simfonice. Înregistrările de mai sus au fost realizate la Cluj, cu participarea Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat din localitate și a dirijorului Mircea Cristescu.

● Cu ocazia vizitei în țara noastră a reputatului conducător de orchestră polonez Stanislaw Wislocki s-a înregistrat, tot la Cluj, „Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră în re major, op. 6“ de Nicolo Paganini, cu Ștefan Ruha ca solist. Discul, excelent imprimat, valorifică din plin strălucirea tehnică a virtuosului violonist (ECD-1037).

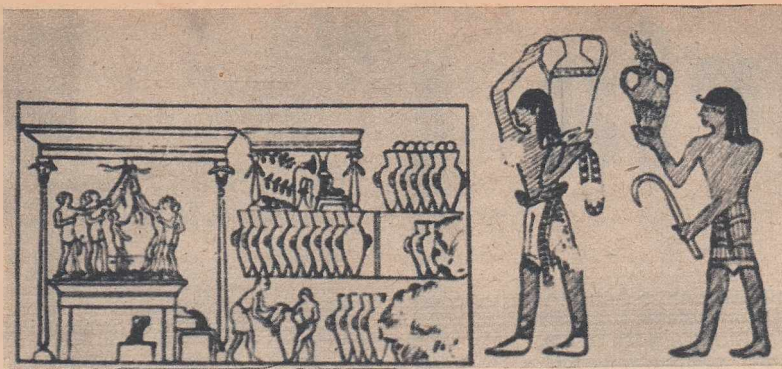
● Un alt cunoscut muzician clujean, pianistul Gheorghe Halmos, a realizat, cu concursul Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat din Cluj sub bagheta lui Mircea Cristescu, înregistrarea „Concertului nr. 26 în re major pentru pian și orchestră, K. V. 537“ de W. A. Mozart. Scînteietoarea muzică a nemuritorului compozitor, veră și dinamismul caracteristice penultimului său concert pentru pian și orchestră au găsit în Gheorghe Halmos un interpret fidel, un autentic și studios cunoscător al partiturii mozartiene (ECD-1041).

● Însoțit de o prefață a poetului Marcel Bredașu, discul intitulat „Sadoveanu despre Eminescu“ cuprinde, în afară unei evocări a figurii poetului, zece din cele mai frumoase poezii ale lui Mihail Eminescu, recitate de Sadoveanu cu arta și vocea lui inegalabile. Avem în față un document sonor de o valoare unică, care peste ani ni-l păstrează lîngă inima noastră pe neuitatul scriitor, ascultat de-atîtea ori în seriile de vreață și poezie, la emisiunile de radio (ExD-1051).

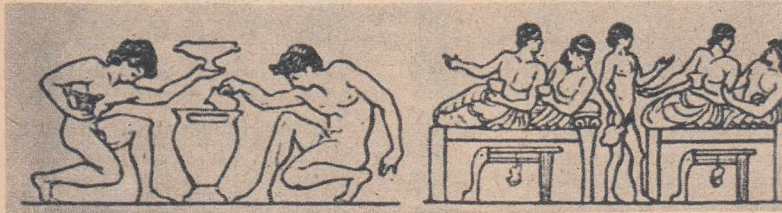
Vlad MUȘATESCU

De la „bucătăria” cavernelor la industria conservei

Vinul figurează la loc de cinste în papirusurile egiptene.

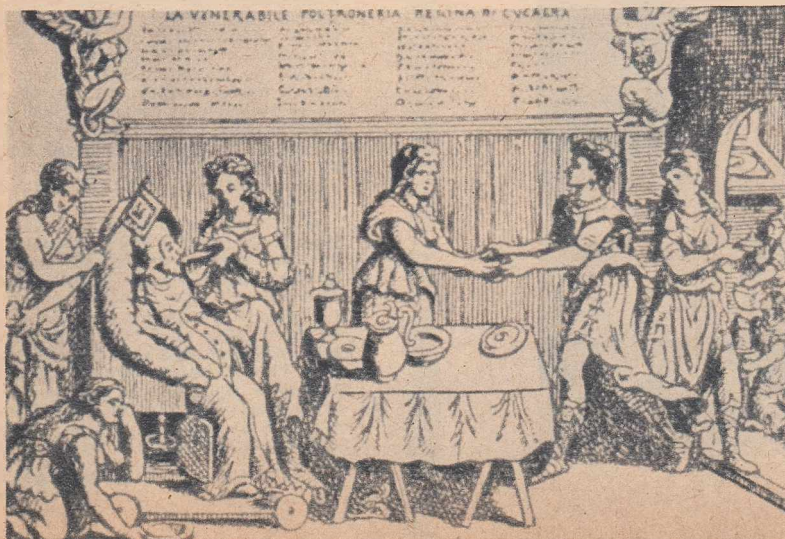
Vechii greci nu mîncau la masă, ci pe masă.

Ospăţ în gineceu—încăpere rezervată femeilor (reproducere după o amforă grecească).

Ultimele noutăţi alimentare: cafea, ceai, ciocolată... Dar tratatul care le anunţă a apărut la Lyon în anul 1605. Este vorba de „Traité nouveaux et curieux du Café, du Thé et du Chocolat” de P. S. Dufour.

Banchetele somptuoase oferite de regina Franţei, Caterina de Médicis, la Chenonceaux, au dat naştere multor lucrări satirice. De pildă, această gravură italiană din secolul al XVI-lea.

■ PRIMII „VEGETARIENI” ■ CE G
TEAU GOSPODINELE PREISTORICE?
RAFINAMENTUL BUCĂTĂRIEI GRECE
■ PRIMELE BĂUTURI ALCOOLICE
FĂRĂ CONDIMENTE NU SE POA
■ ALIMENTELE ŞI INDUSTRIA

După apariţia articolului „Alimentaţia este o ştiinţă” („Flacăra” nr. 35) mai mulţi cititori ne-au rugat să publicăm un documentar despre istoricul alimentaţiei. Prin articolul de faţă le satisfacem dorinţa.

Ostoria modului de alimentaţie al oamenilor cunoaşte un drum lung şi anevoios, dominat de căutarea unei hrane din ce în ce mai bune, mai nutritive, mai savuroase.

Primii oameni mîncau — ca şi animalele din jurul lor — frunze, fructe sălbatice, ierburi, tuberculi, rădăcini. La început în stare crudă. Mai târziu, printr-un proces de „selecţie” succesivă, omul a învăţat să le prepare prin macerare, fierbere, frigere sau să facă diferite amestecuri.

Plantele utilizate de strămoşii noştri erau foarte numeroase: după unele calcule cifra lor trecea de 700. Găsim printre ele unele care se consumă şi astăzi în aceeaşi formă (măcieş, zmeură, mure); altele, care din sălbatice au fost transformate în plante cultivate (mere, pere, prune, cireşi); în fine, altele care constituie „prima formă” a

unor bucate foarte apreciate tăzi. Un exemplu: spanacul tual datează din secolele XIII, dar frunzele altor plante erau consumate odinioară sub formă asemănătoare spanacului.

BUCĂTARII DIN PALEOLIT

Printre vegetale oamenii descoperit de timpuriu marea loare alimentară a graminee şi uşurinţa cu care acestea pot fi conservate, spre deosebire de plante care nu se păstrau de un timp scurt. Speciile cu boabe mari au fost primele care au tratat în favoarea oamenilor primitivi. În Europa, *glyceria festuca fluitans*, graminee asemănătoare meiului, a fost cea dintâi specie de cereale mîncată de oameni. Ele se mai consumă astăzi în unele ţări, fiind primatele meiului, care-i mai am Mai târziu, au intrat în alimentaţie specii primitive de secovăz şi mei. În America, pri

graminee recoltată a fost orzul sălbatic.

În afara vegetalelor, care predominau în alimentația omului din paleolitic, se consumau melci, scoici, viermi, omizi, insecte, animale mici (șopîrle, șoareci). Animalele mari (elefanți, mamuți, rinoceri, urși cenușii, elani, bizoni) erau greu de vînat și ca atare nu erau mîncate decît în mod întîmplător. Calul sălbatic era însă adesea vînat și mîncat. Sîngele animalelor se bea cald în mod frecvent, iar în vremuri de abundență nu se consumau decît anumite părți, mai alese:

creierul, măduva oaselor, ficatul. Carnea era mîncată crudă sau friptă la frigare ori pe pietre fierbinți, iar mai tîrziu fiartă.

Arta condimentării a apărut încă din paleolitic, marcînd o etapă în dezvoltarea civilizației; ea presupunea un anumit rafinament al simțurilor. Asezonarea alimentelor se făcea mai întîi cu cenușă, apoi cu sare, drept condimente folosindu-se usturoi, muștar, untișor de apă (creson), chimen și alte cîteva plante aromate.

Pentru îndulcire, „bucătarii” din paleolitic întrebuițau seva

de arțar și mesteacăn, precum și mierea sălbatică.

BEREA „CARE SE POATE MÎNCA” ȘI PÎINEA „CARE SE POATE BEA”

În perioada neolitică, o dată cu îmbunătățirea condițiilor de viață (îndulcirea climatului etc.) hrana oamenilor a devenit mai substanțială. Perfecționarea armelor de vîntătoare a dus la introducerea pe scară largă a cărnii în alimentație. Curînd, oamenii din neolitic devin agricultori și acest fapt este un eveniment capital în istoria umanității.

Primele încercări de cultură da-

S-a ajuns la pîinea nedospită, care consta dintr-un aluat grosolan, greu, foarte umed. Pentru ca să se poată coace mai ușor, acest aluat era întins cu sucitorul în chip de turtă subțire. Această pîine-lipie nedospită este mîncată și astăzi de unele popoare ale lumii, constituind una din cele mai vechi amintiri ale epocii de piatră.

În ce privește pîinea dospită, aceasta a apărut în timpuri foarte îndepărtate, avînd o origine comună cu a... berii. În codul lui Hamurabi (Babilon) datînd din anul 2050 î.e.n. dar referindu-se la practici mult anterioare, se citează berea „care se poate mînca” și pîinea „care se poate bea”, precum și „berea-mamă” — fără îndoială dospeala sau plămădeala.

Berea nu era însă singura băutură a populațiilor primitive din neolitic. Există o mare varietate de băuturi fermentate obținute din fructe, miere, cereale („braga” pe bază de mei și „cvasul”, obținut din seacă și grîu), sucuri de plante etc.

Nu se cunoaște precis patria viței de vie. Cuvîntul vin este de origine sanscrită, derivînd din *vena*, a cărui rădăcină *ven* înseamnă: a iubi, a dori (de unde și numele zeiței Venus). În grecește cuvîntul a devenit *vinos*, în latină *vinum*, iar în limbile anglosaxone și germanice *weirn*, *wine*. Este posibil ca vinul să fi fost băut prima oară în India; în orice caz el era o băutură agreată de asirieni ca și de babilonieni, de perși și de egipteni. În Egipt, teascurile de vin se aflau sub ocrotirea preoților, constituind chiar un monopol al lor. În biblie, „Ecleziastul” și „Proverbele” conțin numeroase sentințe împotriva abuzului de vin și a beției.

„CĂRȚI DE BUCATE” LA VECII GRECI

Alimentația cunoaște o dezvoltare nemaiîntîlnită în Grecia antică. Acolo au apărut primele „cărți de bucate”, tratate de gastronomie, precum și primii bucătari calificați. Aceștia puteau fi găsiți zilnic în... piață și jucau un rol însemnat în viața orașului, dacă ar fi să judecăm după mulțimea ironiilor care îi vizează în comediile antice.

Istoricul grec Xenofon se indigna de mulțimea mîncărilor rafinate ce se pregăteau pe vremea lui, iar Platon, fără să ezite, i-a izgonit din republica sa pe toți bucătarii. Spartanii, socotînd probabil că mîncărurile copioase... duc la slăbirea statului, nu acceptau decît bucătarii care găteau cele mai simple mîncăruri de carne, iar pe cei care încercau să îmbogățească „meniul” îi alungau din oraș.

Ceea ce caracteriza în general mîncărurile grecești era rafinamentul lor. La Atena un ospăț de seamă nu începea niciodată cu supă. Deși supele și ciorbele erau considerate mîncăruri sănătoase și gustoase, ele erau socotite „hrana oamenilor săraci” și, ca atare, nu erau destinate musafirilor de vază.

În prima parte a mesei se serveau mîncărurile sățioase, în special pește și păsări, drese cu sosuri foarte savant preparate, în care intrau untdelemnul, oțetul,

Dr. Em. ROMAN

(Continuare în pag. 14-15)

Dejunul unei familii de gentilomi (sus) și... „clorba săracului” (stînga), distribuită de „sufletele caritabile” într-un oraș francez, în teribila iarnă a anului 1709.

tează de la sfîrșitul paleoliticului. În Franța, în localitatea Mas-d'Azil, s-au descoperit cele mai vechi resturi de grîu și orz, conservate în oale de lut. Cercetări recente arată de asemenea că grîul și orzul se cultivau pe coastele occidentale ale Mediteranei încă de la începutul epocii de piatră, adică acum opt-zece mii de ani.

Apar și alte alimente noi. Plantelor vechi li se adaugă în Europa cîteva specii ca linte și bobul; printre fructe se ivesc strugurii.

În ce privește prepararea „culinară”, se observă un vădit progres. Fierberea, puțin utilizată în paleolitic, ajunge acum la loc de cinste. Apar astfel supele și sosurile.

Un factor care a îmbunătățit alimentația omului din neolitic a fost descoperirea metodelor de măcinare a grîului. La început gospodinele preistorice prăjeau grăunțele. Prin prăjire, coaja se desfăcea ușor de miez și boabele puteau fi măcinate. Boabele măcinate puteau fi transformate în uruială — precursorul făinii. De la uruială la aluat era numai un pas; pentru a-l face, au fost suficiente, se pare, doar una sau două duzini de generații de gospodine.

mierea și multe alte ingrediente. Unele mâncăruri ale grecilor ne par astăzi foarte ciudate: stomac de pisică de mare, rechin, sepia, caracatiță, polipi. Vinul se bea de preferință după masă. Amestecat cu făină de orz și brinză grasă, era numit kykeon și constituia băutura preferată a grecilor.

Desertul constă din fructe proaspete sau uscate, migdale sărate, brinză, usturoi, ceapă și plăcinte dulci și sărate — făima Aticii. De un deosebit succes se bucura mîncarea numită *milttos*, un pateu din brinză frecată cu miere și usturoi.

Alimentul de bază al oamenilor săraci era orzul: ciorba de orz (sărătă sau îndulcită cu miere), turtele și piinea de orz. Omul de rînd se delecta cu supe groase de mazare sau linte, pește sărat și cîrnați ieftini. Aristofan îi vinuia pe cîrnățari că folosesc carne de cîine și de măgar, dar probabil că scriitorul exagera. Carnea și piinea albă apăreau rar pe masa nevoiașilor. Uneori, ei beau vin ieftin, îndoit cu apă.

Spartanii se hrăneau cu mâncăruri mai grosolane. De pildă, *zomos*, o casă grosă de mazare, era mîncarea lor preferată. Prînzul obișnuit al spartanilor consta din ciorbă neagră, carne de porc fiartă, vin, plăcinte și piine de ovăz.

Romanii au preluat în mare măsură bucatele grecești. Totuși și ei au avut aporturi interesante la perfecționarea gastronomiei. Astfel, pateul de ficat de gîscă este o invenție romană, datînd din epoca dintre consulatul lui Sulla și Cezar, epocă de înflorire a artei culinare. Bucătăria romană era în general mult mai sobră decît cea grecească.

SCUMP CA PIPERUL

În evul mediu alimentația devine mai sărăcăcioasă. Mari perioade de foamete, ca cele din anii 843, 1028 și 1032 au despopulat jumătate din Europa și i-au determinat pe oameni să mînce mai modest. În această epocă apar paste făinoase, care se fabrică pentru prima oară la Napoli (cuvîntul macaroane este de origine napolitană). În schimb, cultura plantelor oleaginoase regresează, persistînd numai cînepa. Ca grăsimi se foloseau untura, uleiul de nucă, de măsline, de jir, untul proaspăt sau sărat.

Sărăcia mîncărurilor era „mascată” de numeroase condimente. Cei nevoiași se mulțumeau cu mirodeniile locale. Însă bogătașii plăteau prețuri fabuloase pentru piper și alte mirodenii aduse din India și Arabia. „Scump ca piperul” era în evul mediu o expresie curentă, mirodeniile constituind cadouri scumpe pe care regii și le făceau între ei. Tot pe atunci începe să se folosească zahărul din trestie, importat din Arabia prin intermediul Veneției. Vinzarea sa a constituit la început un privilegiu al farmaciștilor; utilizat și ca medicament, unii spițeri îl vindeau ca un soi de panaceu.

Ca băuturi, pe lingă vin apare cidrul, băutura alcoolică obținută prin fermentarea mustului de mere sau al altor fructe. Berea nu era în multe locuri decît un înlocuitor al vinului. Arta distilieriei, cunoscută de altfel din antichitate, duce la apariția unor lichioruri și rachiuri. Totuși, în timpul evului mediu rachiul era considerat ca un medicament, prepararea sa fiind apanajul exclusiv al spițerilor.

Zahărul din trestie a provocat mari schimbări în alimentație, făcînd posibilă apariția unei game largi de preparate. Dar foarte puțini se preocupau de condițiile inumane de lucru pe plantații. Imaginea reprezintă o plantație de zahăr din Antile în secolul al XVII-lea, după o gravură a vremii.

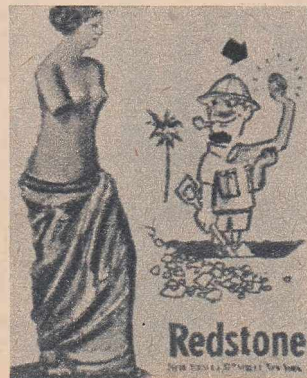

La început condamnată de medicii conservatori și chiar de facultăți întregi, cafeaua s-a impus totuși repede în Europa, devenind o adevărată modă în societatea înaltă. Și, o dată cu ea, au luat naștere și așa-numitele „cafenele politice”. Gravura de mai sus înfățișează o asemenea cafea în Anglia veacului al XVIII-lea.

În această perioadă ceremonialul mesei în casele nobililor ia amploare. Acum intră în uz primele fețe de mese, tacimurile și... scobitorile; lingurile și furculițele nu se utilizează însă înainte de secolele XIII-XIV. Abia Renașterea avea să introducă la mesele oamenilor obiectele de artă.

În secolul al XVII-lea mîncarea la mesele prinților și nobililor atinge dimensiuni pantagruelice. O prințesă palatină povestește următoarele despre Ludovic al XIV-lea: „Regele, fratele său, prințul moștenitor, și ducele de Berry erau foarte mîncăcioși. L-am văzut adesea pe rege mîncînd patru farfurii de supă, fiecare supă de alt fel, un fazan întreg, o prepeliță, o farfurie mare cu salată, o bucată de berbec cu

BRAȚUL ZEITEI ȘI TRICOUL LUI BEETHOVEN

„Dacă ceva în firea noastră slabă ne apropie de zei — zice elinul Xenofon în *Amintiri despre Socrate* (IV, 3) — acel ceva este, fără îndoială, sufletul”.

Nu s-a putut stabili dacă bătrînul filozof de acum 2500 de ani s-a referit, prin aceste cuvinte, și la marii comercianți din lumea capitalului. Cert este că zeii au avut grijă ca aceștia să aibă suflet. Fiind deci mari comercianți, sufletul lor este reclama. Mai mult: nu numai că au și ei reclama, adică suflet, dar însăși reclama lor are un suflet mare. Și-i apropie de zei. Dar mai bine să facem apel la câteva exemple vii, însuflețite. Căci, se știe, aplică-

șos și usturoi, două felii groase de șuncă, o farfurie cu prăjituri, iar la urmă fructe și dulceață”.

PRIMA CAFENEA: „LA STICLA ALBASTRĂ”

Secolul al XVII-lea este marcat în Europa de introducerea unor noi produse în alimentație. Cafeaua este adusă de turci și prima cafea, „La sticla albastră”, a fost deschisă în jurul anului 1683, la Viena.

Peste tot noua băutură era condamnată de medicii conservatori, chiar de facultăți întregi. Totuși ea se impune, devenind o adevărată modă în societatea înaltă.

Cam în aceeași vreme s-a răspândit în Europa și ceaiul. Deși cei dinții europeni care au ajuns în China și Japonia au fost portughezii, cei care au contribuit la răspândirea ceaiului în Europa au fost olandezii.

Pe la 1730 pe mesele francezilor și austrieșilor apare o nouă băutură, de data aceasta de proveniență americană: cacaoa. Mult deosebită de cea pe care o cunoaștem astăzi, ea se prepara prin fierberea boabelor prăjite. Cât privește alimentul dulce cunoscut sub numele de „ciocolată”, acesta a cucerit piața mondială abia după ce olandezul Van Houten descoperi un mijloc de prelucrare a prafului de cacao prin care se scoteau din acesta uleiurile greu de mistuit.

Tot din America au fost aduse în Europa porumbul, floarea-soarelui și cartoful. După descoperirea Americii de către Columb porumbul s-a răspândit foarte repede în Europa, apoi în Africa și, mai aproape de timpul nostru, în Asia. A fost folosit mai întâi ca... plantă decorativă prin grădinile botanice și pe urmă, după ce s-a aflat valoarea lui alimentară, ca plantă de cultură.

Floarea-soarelui a fost și ea cultivată mult timp ca plantă decorativă, datorită coloritului florii. Un autor francez menționează că în anul 1733 florile de floarea-soarelui erau consumate în Anglia ca salată. În Rusia, floarea-soarelui, introdusă la începutul secolului al XVIII-lea, s-a cultivat mai întâi pentru sămânță, care era folosită de nobili pentru hrana papagalilor și apoi ca înlocuitor de cafea.

Extragerea uleiului de floarea-soarelui s-a realizat abia în jurul anului 1780, pentru ca apoi să ocupe primul loc la capitolul „grăsimi alimentare” în majoritatea țărilor.

POVESTEA ZAHĂRULUI ȘI A CARTOFULUI

Un alt aliment care a pătruns în bucătăria oamenilor cam în

aceeași vreme a fost zahărul extras din sfeclă. Germanul A. S. Marggraff îi revine meritul de a fi dovedit în 1747 că din rădăcinile de sfeclă se poate obține un „zahăr adevărat”, tot atât de bun ca cel din trestie; dar abia prin 1820 industria zahărului extras din sfeclă a prins teren în Germania și apoi în alte țări europene.

Preferința orașenilor pentru zahăr dădu viață unor noi industrii: fabricarea jeleurilor, marmeladelor, dulcețurilor și articolelor de cofetărie. În Anglia „gemul” devine curind nelipsit de la micul dejun.

În sfârșit, iată pe scurt și povestea cartofului, care și-a făcut loc foarte greu pe masa oamenilor. Adus în Europa de spanioli, din insula Santa Maria de lângă Chile, cartoful rămâne mult timp cvasinecunoscut; el trece neobservat pînă la începutul secolului al XVII-lea, cînd Walter Raleigh aduce din nou tuberculii de cartof în Europa. Multă vreme cartoful a fost socotit un aliment grosolan. În articolul despre cartof din Marea enciclopedie franceză, apărută în anul 1765, se spune că el convine numai „stomacurilor robuste ale țăranilor”.

Regele Ludovic al XVI-lea susține și încurajează răspândirea cartofilor în cultură. Se spune că într-o zi de sărbătoare el a ieșit pe stradă cu o floare de cartof la butonieră. La masa regelui se serveau din ce în ce mai des mîncăruri din cartofi. Dar desigur nu preferința regală ci calitățile nutritive au făcut ca, încetul cu încetul, cartoful să devină unul din cele mai apreciate și mai răspândite alimente.

★

Ultimii 150 de ani reprezintă pentru istoria alimentației o etapă aflată sub semnul industriei, al chimiei.

În 1810 bucătarul parizian Appert face o descoperire care pune bazele unei noi ramuri industriale, cea a conservelor. Primele conserve erau obținute de Appert prin fierberea alimentelor și închiderea lor ermetică în cutii de tablă.

Oamenii de știință au descoperit apoi vitaminele și fermitii, contribuind într-o măsură mare la perfecționarea alimentației și a gastrotehniei. Au fost descoperite de asemenea principiile alimentației raționale, legile care guvernează metabolismul omului și fiziologia digestiei, punîndu-se astfel bazele unei noi științe: știința alimentației.

Dr. Em. ROMAN

cartea

O ISTORIE A CUNOAȘTERII ȘTIINȚIFICE A CREIERULUI

Lucrarea „Din istoria cunoașterii creierului” de V. Voiculescu și M. Steriade, apărută de curind, se înscrie printre cele mai valoroase cărți originale publicate de Editura științifică în ultimii ani. Adresîndu-se unui cerc foarte larg de cititori, utilă în aceeași măsură specialiștilor și nespecialiștilor, ea tratează de fapt — așa cum subliniază în prefață acad. A. Kreindler — un important capitol din evoluția gândirii omenești, arătînd cum a ajuns creierul să se cunoască pe el însuși.

Rînd pe rînd sînt prezentate concepțiile asupra sistemului nervos în antichitate și în evul mediu, evoluția concepțiilor asupra structurii creierului, asupra localizării funcțiilor sale, asupra bolilor sistemului nervos central. Capitole de o deosebită actualitate sînt cele intitulat: „Epoca reflexelor condiționate”, „Activitatea electrică a sistemului nervos” și „Neurocibernetică”. Contribuția savanților romîni — Gh. Marinescu, D. Bagdasar, N. Ionescu-Sisești, A. Kreindler, O. Sager etc. — la istoria științei creierului este înfățișată pe larg. Valoarea documentară a cărții este ridicată și mai mult de o interesantă bibliografie. Ilustrația secondează în general textul, deși unele reproduceri grafice sînt slab realizate.

„PRETUTINDENI OXIGENI”

Cartea lui D. Todericiu, apărută sub acest titlu tot la Editura științifică, este o lucrare de popularizare cu un profil original, care urmărește istoria acestui element chimic sub toate fețele lui, ca și multiplele sale foloase și utilizări.

Pornind de la faptul îndeobște cunoscut că oxigenul este prezent în primul rînd în ardere, autorul trasează mai întîi istoria cunoașterii acestui important fenomen, începînd din vremea cînd focul era socotit „sfînt”, trecînd prin epoca straniei teorii a „flogistonului” și terminînd cu descoperirea adevăratei explicații a arderii și totodată a oxigenului ca element chimic.

Autorul urmărește oxigenul pretutindeni — și unde nu-l întîlnește? Cartea vorbește în imagini vii cititorului despre oxidare și oxidoreducere — reacțiile care stau la baza celor mai importante procese de transformare chimică din natură; pătrunde cu oxigenul în interesantul laborator al frunzei verzi, unde se elaborează materia vie vegetală; parcurge, cu oxigenul mereu prezent,

organismul animal, dezvăluind secretele respirației și în fine coboară prin gurile vulcanilor în profunzimile pămîntului pentru a istorisi povestea agitată a transformărilor prin care a trecut atmosfera planetei noastre.

În sfîrșit, oxigenul este înfățișat și în multiplele sale relații cu tehnica, cititorul fiind purtat într-o nouă călătorie, în lumea explozivilor și a combustibililor, prin fabricile de oxigen și în convertizoarele Martin, unde se topește marile șarje de metal, în atelierele de sudură și în inima motoarelor cu ardere internă, în galeriile minelor și pe bordul navelor cosmice.

Este adevărat că stilul lucrării nu este peste tot la fel de expresiv, iar autorul nu izbuțește întotdeauna să se ridice deasupra materialului faptic, foarte bogat, de care dispune, pentru a-i da o interpretare mai cuprinzătoare. În ansamblu însă lectura cărții se dovedește a fi pe cit de antrenantă pe atît de instructivă.

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA COLOIZILOR

„Din lumea coloizilor”, de I. Kelmer și Z. Dumitrescu, apărută de curind la Editura științifică, își propune să servească drept introducere în chimia coloidală, domeniul de mare actualitate al științei moderne, cu largi aplicații în biologie, agronomie și geologie, în industria extractivă, metalurgică, alimentară, ușoară etc. Volumul se adresează deopotrivă cadrelor tehnice și științifice care lucrează în aceste domenii, precum și oamenilor de cultură în genere.

Pentru a asigura o expunere cit mai accesibilă a problemelor, autorii folosesc metoda istorică. Totodată, esența diferitelor concepții și teorii este aprofundată fără a se folosi în text un aparat matematic care ar fi îngreunat prezentarea pentru nespecialiști; în același scop, sînt reamintite unele cunoștințe de fizică și chimie generală.

După cum se știe, orice animal, orice plantă constituie un complex sistem coloidal, și nenumărate obiecte dintre cele mai curente (veșmintele, alimentele, săpunul, cărțile, solul etc.) au, în măsură mai mare sau mai mică, o structură coloidală. Tocmai de aceea interesul pe care-l prezintă chimia coloidală este foarte mare.

Lucrarea izbutește să-l introducă pe cititor în miezul problemelor, să-l pună la curent cu momentele cele mai importante ale dezvoltării acestei ramuri a chimiei, ca și cu ultimele progrese realizate. Deși nu lipsă pe alocuri de didacticism, cartea se citește în general cu plăcere, conducîndu-ne în lumea variată și plină de surprize a coloizilor.

I. M. ȘTEFAN

rite la concret au lămurit totdeauna ideile abstracte.

Bunăoară, o primă apropiere de zei a făcut-o cu tot sufletul firma Redstone din New York. De fapt, e vorba de Venus, zeita frumuseții. Și nu chiar de ea în persoană, ci de statuia ei, celebra statuie „Venera din Milo” care, din păcate, ni s-a păstrat fără brațe. Firma Redstone a luat contact cu statuia, după cum am spus, cu tot sufletul, dar și cu tot săpunul. Ca s-o săpunească? Nu. Ca să facă reclamă săpunului pe care însăși firma Redstone îl fabrică și-l vinde. A tras în poză statuia zeiței despre care poetul Lucretiu a spus că este „maiică zămislitoare a romanilor, încintare a oamenilor și zeilor”, a închipuit alături de statuie un respectabil cetățean tinînd în mînă unul din brațele pierdute ale voluptuoasei divinități și, astfel apro-

piată, i-a dat la ziar, în plus cu o inscripție care sună astfel: „Noi am izbutit să descoperim pierdutul braț al Venerii din Milo. În mîna ei strîngea un săpun al firmei noastre. În sfîrșit misterul frumuseții ei a fost dezlegat: Venera din Milo întrebuința săpunul de toaletă Redstone”.

Noi nu sîntem siguri că zeita (inea într-adevăr un săpun Redstone în mînă, dar dacă ar mai avea brațul întreg, l-ar face să cadă greu peste casca cetățeanului din poză. Oricum ar fi, de aici se vede că unii oameni de afaceri au nu numai suflet care-i apropie de zei, ci și cultură.

Că așa este, o să cităm cel de-al doilea exemplu. Cine nu cunoaște surisul inefabil, de o puritate angelică, al Monnei Lisa, numită și Gioconda, pe care marele Leonardo da

Vinci l-a zugrăvit cu delicată măiestrie în portretul celebru aflat în Luvru? Surisul acesta serafic imprumută întregului portret nobilete spirituală și un văl ușor de taină. Simți că pe artist l-au inspirat versurile dantești închinat Beatricii: „...pare că-i lucru venit din cer pe pămînt ca să arate ce minune poartă cerul în sinul său”. Dar nu! Dante e de prisos aici, și nu-i vorba de nici o minune cerească. E vorba tot de alișveris. Firma Smith declară în ziare: „Surisul Monnei Lisa a putut fi atît de strălucitor numai după ce a început să întrebuințeze cu regularitate superpasta de dinți Smith”. Față de această reclamă care a umplut ziarul, desigur că Monna Lisa continuă să surîdă tot atît de misterios și nu numai pe pinza maestrului Leonardo, ci și în Empireu, unde se află

În sfîrșit, unii oameni de afaceri nu se mulțumesc să-și apropie sufletul gîngăș de zei prin sculptură, nici să-și etaleze cultura în materie picturală: ei mai sînt și mari melomani. Se știe că în finalul Simfoniei a IX-a a lui Beethoven corul adresează lumii un apel răscolitor, plin de înaltă dragoste de om: „Imbrățișați-vă, milioane!” Firma Heyns n-are altă părere, dar cu o condiție: oamenii care s-or îmbrățișa, și e bine să fie milioane, să poarte tricouri fabricate de firma Heyns. De aceea, patronii firmei au publicat în ziare bustul lui Beethoven îmbrăcat însă într-un tricou de sport și au scris așa, în josul bustului: „Milioane, dezbrățați-vă pungile! Voi, milioane de bărbați, cărora vă sînt destinate tricourile Heyns!”

Lascăr SEBASTIAN

Tinerii de la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii” au adus pe scenă chipurile muncitorilor tipografi din piesa lui Dan Tărcibilă „Marele fluviu își adună apele”.

In curînd, cei ce iubesc teatrul nu vor mai putea spune că luna este o zi de relache. În fiecare seară de început de săptămîină Teatrul pentru tineret și copii și Teatrul „C. I. Nottara” vor fi gazdele stagiunii permanente a actorilor amatori. În timp ce scenele celorlalte teatre se odihnesc, aici se vor întîlni cei care împacă foarte bine munca într-o fabrică, birou sau universitate cu arta scenei. Știți pînă mai ieri doar de colegii lor, amatorii încep să devină cunoscuți marelui public spectator. Prima lor stagiune permanentă (cea din primăvara trecută) i-a scos, cum s-ar zice, cu adevărat la rampă. E un lucru firesc. Amatorismul nu înseamnă „omorîrea” timpului liber. Actorii amatori și-au luat rolurile în serios și tocmai de aceea au ajuns să aibă astăzi o stagiune a lor.

DOMNIȘOARA NASTASIA? O BOBINATOARE

Desigur, fata și-a privit mai demult chipul în oglindă și, cum modestia nu-și avea locul, cred că și-a spus cel puțin: „e plăcut”. Poate și-a ascultat și vocea și i s-a părut că nu sună rău. Poate i s-a părut că prin cîteva cuvinte și gesturi e în stare să devină alt om și în același timp să rămîină ea însăși: o fată sensibilă, spontană, fără cochetărie gratuită în mișcări.

Toate astea nu i le-am spus tinerei Adriana Iliescu, muncitoa-

nă îndrăzneț și a găsit de cuviință că cel mai bun leac ar fi teatrul.

— Nici o voce lăuntrică nu mi-a șoptit cîndva că așa avea har de artist — mărturisea Alexandru Hrișcă, tehnician tot la „Electronica”. Am vrut să-mi înfrîng timiditatea și m-am gîndit că scena îi va veni de hac. Știu eu dacă asta se putea chema atunci dragoste pentru teatru?...

Atunci, poate nu. Dar acum, cînd sfiala a trecut de mult, scena a devenit o pasiune. Hrișcă n-are nevoie de declarații pentru a convinge. Am aflat că, pe cînd pregătea rolul lui Pavel Korceașchin, pentru autenticitatea scenariilor de orbire, zile la rînd a muncit să-și compună o privire incremenită. Stătea cu ceasul în mînă, cu ochii ațintiți asupra unui punct fix, azi un minut, mîine două, pînă cînd pe scenă a devenit de nerecunoscut. Asemenea altor colegi ai săi, Alexandru Hrișcă tot în fabrică și-a găsit împlinirea ca artist. Tînărul care în 1960, cînd a venit la „Electronica”, printre primele lucruri de care a întrebât a fost: „echipă de teatru aveți?”, se împarte astăzi între rolurile din „Fiul secolului” de Kuprianov, „Domnișoara Nastasia” (a creat un Vulpașin deosebit de interesant, profund umanizat), „Ancheta”, „Dacă vei fi întrebât”. Nu se plînge de timp. Văd că are vreme să se ocupe și cu descoperirea altor tineri talenți. Unii din cei mai proaspeți

LUNI - STAGIUNE PI

re bobinatoare, pentru simplul motiv că atunci cînd amcunoscut-o i-a făcut plăcere să-mi vorbească mai întîi de fizică, matematică și de tot ce ține de meseria ei de fiecare zi. O dragoste cam timidă se pare, pentru scenă, a îmbrăcat-o de cîteva ori, pe cînd era elevă, în costumele eroinelor din piesele lui Caragiale. Nu s-a încăpățînat să devină actriță cu orice preț. A venit în fabrică, la „Electronica”. Dar preocupările noi, munca depusă pentru a-și însuși tehnica de mare finețe de aici nu au îndepărtat-o de teatru. Dimpotrivă. Aici s-a format ca adevărată artistă amatoare, aici a devenit „Domnișoara Nastasia”. E rolul ei cel mai izbutit și cel mai îndrăgit de pînă acum.

LEACUL PENTRU TIMIDITATE ȘI METAMORFOZA LUI

Un băiat foc de timid — după cum susține el — a vrut să dev-

membrii ai echipei se laudă că sînt aduși de tovarășul Hrișcă.

SE POATE ÎNCEPE ȘI DE LA 55 DE ANI...

N-aș fi vrut să-i aduc aminte lui Constantin Manoliu de cunoștința dumnealui cu teatrul. Bănuiam că nu-i place, așa cum unuia din eroii lui preferați, Bogoiu din „Jocul de-a vacanța”, nu-i plăcea să-i vorbești de dosare cînd el călătorea cu mintea în Insulele Azore. Dar începuturile încețoșate, risipite cu mai bine de patruzeci de ani în urmă prin serbările școlare, și părerea de rău de a nu fi putut da viață în tinerețe unor oameni îndrăgiți din cărți au fost aproape uitate. Le-au luat locul împlinirile anilor din urmă. Iubirile adevărate nu cunosc niciodată „tîrziul”. La fabrica de mașini electrice, omul acesta (mi-e greu să-i spun în *virslă*), cu suflet tandru, făcut parcă pentru eroii lui Sebastian, a putut

în sfîrșit să fie și profesorul Udrea din „Steaua fără nume”, cel care-și dorea atît de mult un corn englezesc, și călătorul imaginar Bogoiu.

— În 1958, cînd am venit la „Electronica”, îmi spuneam că de acum pot să consider activitatea teatrală încheiată. Mă gîndeam că la 55 de ani... Dar aici m-am îmbolnăvit iar de teatru. Cu asemenea tineri...

Cu ei a jucat muncitorul Constantin Manoliu în „Domnișoara Nastasia”, piesă în care a interpretat rolul lui Ion Sorcovă. Nu e nevoie să-l întreb dacă i-a plăcut. Acum știu că omul din fața mea se lasă ușor cucerit de lirismul autentic. În personajul lui G. M. Zamfirescu l-a găsit din belșug. Și-ar dori unul asemănător în dramaturgia actuală.

UN ROL PREFERAT

Cred că dacă actorul Cornel Elefterescu de la Teatrul „C.I. Nottara” ar fi întrebât care-i sînt

rolurile preferate, l-ar pune la loc de cinste pe acesta: regizor al Teatrului popular Republica și al echipei de la „Electronica”.

— Sînt tot atît de îndrăgostit de artiștii amatori pe cît sînt ei de teatru. Îi iubesc pentru felul în care știu să înlocuiască prin naturalețe și sîrguință ceea ce, în mod firesc, lipsește amatorului — tot arsenalul științei scenice. E cît se poate de interesant să lucrezi cu niște oameni care deprind arta scenei în mers, așa spune. Fiecare rol este pentru ei și o nouă învățătură, o altă taină aflată. Nu le spun niciodată „fă ca mine”, ori „zi ca mine”. Nicăieri nu e bine să spui lucrul ăsta — și cu atît mai mult în teatrul de amatori. Munca mea de regizor începe abia după primele 2-3 lecturi, după ce intuiesc posibilitățile fiecăruia.

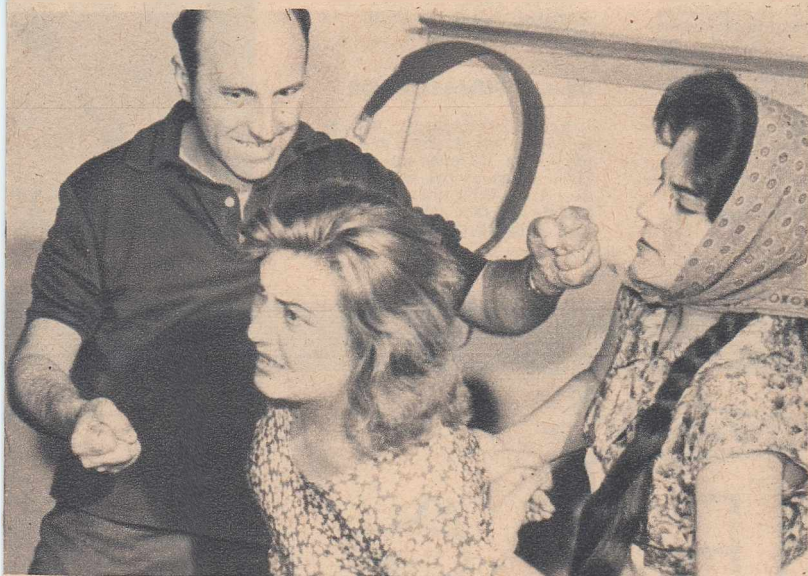
Desigur, dacă spectacolele pe care le vedem ne plac, dacă au ritm și actorii se simt ca la ei acasă, acest lucru se datorește în

Un ultim retuş al machiajului, înainte de intrarea în scenă.

Premierele au trecut. Dar repetițiile sub supravegherea regizorului continuă, după cum se poate vedea și din această imagine de la „Electronica”.

RMANENTA

mare parte și unor astfel de entuziaști profesioniști îndrăgostiți de elevii lor.

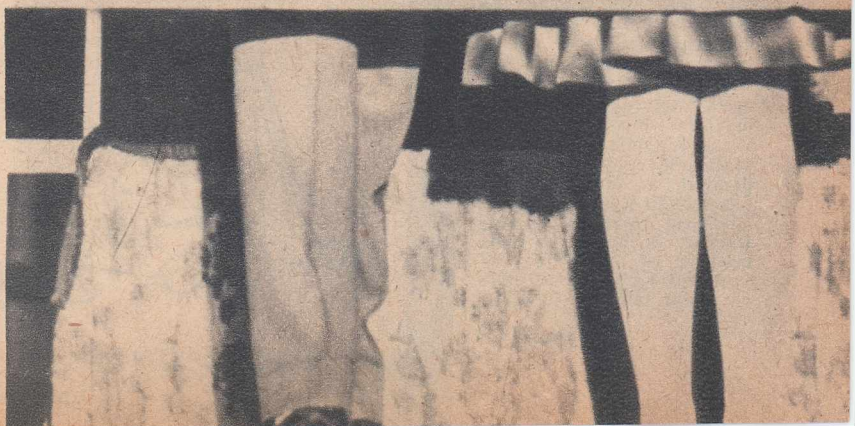
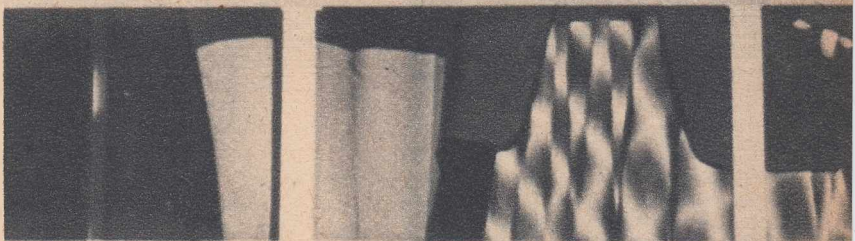
★

În timp ce-i priveam pe amatori la repetiții, aceste lungi și-ruri de ore în care se leagă și dezleagă atâtea mistere ale teatrului, mi-o imaginam pe Adriana Iliescu lângă piesele ei, pe Constantin Manoliu lângă mașina pe care o conduce, pe miile de actori amatori din toată țara acolo unde muncesc zi de zi. Nu pentru că jocul lor nu m-a furat, ci pur și simplu dintr-un sentiment de admirație pentru oamenii care în fabrică, într-o instituție ori gospodărie colectivă au găsit drumul către o înțelegere superioară a artei. Învățând un rol, cizelând o replică ei și-au apropiat frumosul, de care nu se mai pot despărți. Trebuie să-i vedem pe entuziaștii aceștia, într-o luni seara, într-una din sălile de pe

Dobrogeanu Gherea ori de pe bd. Magheru. Vom asista nu numai la un spectacol de teatru nou în felul său, ci și la un adevărat examen al culturii noastre de masă. Un examen la care această stagiune permanentă aduce pe scenă însăși maturitatea artei amatorilor.

Magda MIHĂILESCU
Fotografiile de A. COPOS

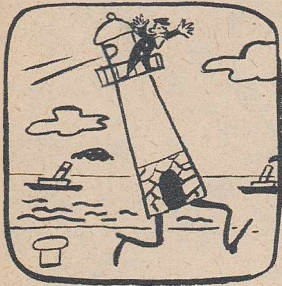
„Romeo, Julieta și întunericul” de Jan Otcenašek, așa cum l-au văzut artiștii amatori ai Casel de cultură a studenților.

60 MILIOANE DE TONE

Uriase cantități de mil, apreciate la peste 114 tone pe secundă, sînt transportate de apele Dunării „albastre”. Un sumar calcul ne arată că Dunărea cară anual aproximativ 60 de milioane de tone de ml, cantitate care se depune an de an la gurile fluviului. Se știe de altfel că în decurs de 140 de ani vechiul far de la Sulina, construit în 1802, a rămas la o distanță de peste 7 km depărtare de actualul loc de vărsare a Dunării în Marea Neagră. Deci fluviul și-a lungit cursul, în acest răstimp, cu peste 7 km.

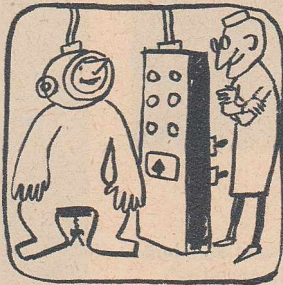
ÎN DIRECT...

Televiziunea franceză a experimentat un sistem de transmisie în direct a imaginilor. Această motocicletă este echipată cu tot ce-i trebuie pentru ca operatorul, pe care-l vedem în fotografie filmînd, să poată retransmite imagini care sînt recepționate în direct. Noul sistem a fost folosit pentru prima oară în Turul Franței, ultima ediție.

AȘ PUTEA FI SCAFANDRU?

Răspunsul la această întrebare depinde în mare măsură și de felul cum puteți să apreciați calitatea aerului inspirat, să vă dați seama dacă are suficient oxigen sau, dimpotrivă, este supra-saturat cu bioxid de carbon. Dar cum se poate ști dacă cineva este sau nu în stare să-și aprecieze starea gene-

rală în funcție de puritatea aerului? Verificarea se poate face prin metoda propusă de profesorul sovietic A.B. Handelsman care, cu ajutorul unui grup de oameni de știință, a construit un aparat care a fost numit „inter-reflexometru”. Rolul lui este să înregistreze rapid și precis modificările compoziției aerului inspirat și expirat, gradul de saturație al singelui cu gaze și de asemenea să prepare diverse amestecuri de gaze ce urmează să fie inspirate.

În timpul experienței candidatului la titlul de scafandru trebuie să răspundă unor întrebări în legătură cu starea lui generală și să apese pe diverse butoane. Aprecieria subiectivă a compoziției amestecului de gaze este comparată apoi cu rezultatele obiective ale analizei efectuate de către aparat. Răspunsul la întrebarea din titlu depinde de măsura suprapunerii celor două serii de date.

PE LIMBA MAIMUȚEI!

În Parcul zoologic din New York niște oameni de știință imprimau pe bandă de magnetofon „flecăreala” maimuțelor. Înregistrarea a fost întreruptă de o aversă de ploaie. A doua zi însă ei au pus din nou această bandă. Auzind strigătele pe care le scosese în ajun, la apropierea ploii, maimuțele au alergat care încotro căutînd adăpost, fără să se lase impresionate de faptul că pe cer nu era nici urmă de nor...

Să fie vorba de ceva asemănător unei „limbi” a maimuțelor?

DE-ALE FUMĂTORILOR

Acest portțigaret de fabricație elvețiană are în partea sa de sus un dispozitiv al cărui rol este acela de a... tempera fumatul sau de a-l face pe fumător... mai consecvent cu sine în-

suși. Într-adevăr acest dispozitiv, înzestrat cu un mecanism de ceasornic, face portțigaretul să nu se po-

deschide decât la răstimpurile fixate de fumător, în trivrit necesităților sale.

Și pentru că sîntem capitolul fumat și fumător prezentăm în fotografia jos un tip de țigări fabricate în Monaco și care se aprind cînd sînt frecate de pachet în care sînt ambalate...

povestea vorbei

FANTEZIE

A înțărca înseamnă pentru orice cunoscător al limbii romine a opri un copil sau puiul unui mamifer de a mai suga, a dezvăța de supt. Pare un verb la fel ca toate celelalte, și totuși e de remarcă că cei care l-au folosit la început n-au fost lipsiți de puțină fantezie.

Verbul nostru nu e nici moștenit din latinește, nici împrumutat din altă limbă, ci a fost alcătuit de romini din două cuvinte: în și țarc. Avînd nevoie de o denumire pentru faptul de a dezvăța puii de supt, ei au creat un cuvînt nou, care evoca o imagine caracteristică pentru această acțiune: închiderea mieilor într-un țarc spre a fi despărțiți de mamele lor.

Cuvintele orb și orfan sînt rude apropiate. Ele au pătruns însă în rominește pe căi diferite și la epoci diferite: primul e latinesc, moștenit (orbis), al doilea grecesc (orfanos), deci intrat mai recent în vocabularul nostru. De ce am spus despre orb și orfan că sînt „înrudite”? În definitiv, cu excepția celor două sunete de la început ele nu seamănă în rostire, iar înțelesurile lor nu par să aibă nimic comun. Orice dicționar latin ne informează însă imediat că orbis însemna tocmai „orfan”, deci din punctul de vedere al unui roman înrudită afirmată mai sus se impunea aproape de la sine. Rămîne de explicat saltul de la înțelesul latin la acela de „lipsit de vedere” pe care îl cunosc românii. Aici intervine iarăși fantezia poetică: poporul a identificat pe nenorocitul lipsit de părinți cu omul lipsit de lumina ochilor, a făcut cu alte cuvinte o metaforă, iar înțelesul vechi l-a exprimat cu orfan, luat din grecește.

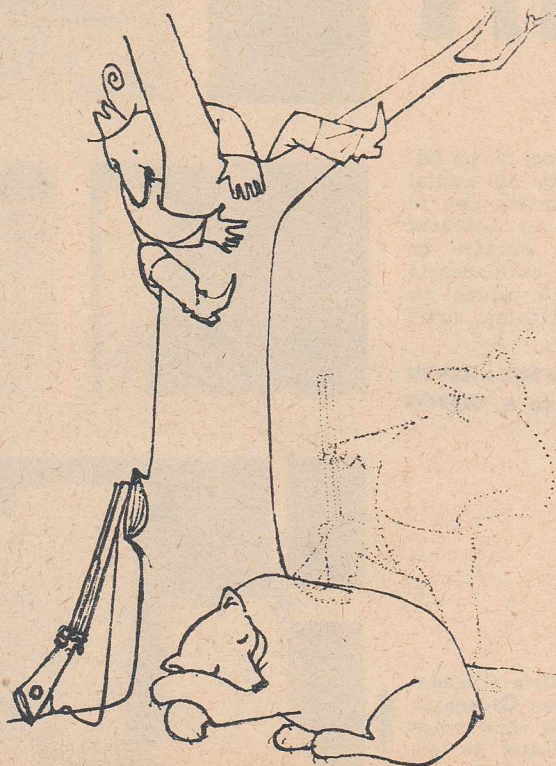
Sorin STATI

umor

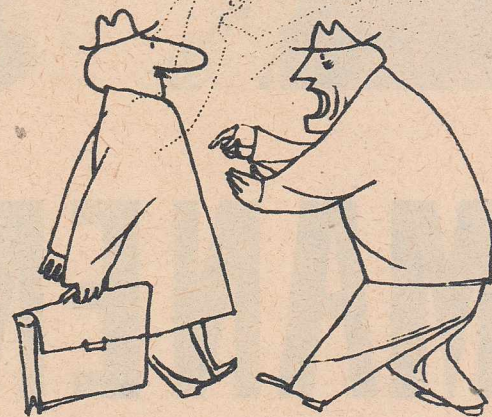
GÎNDURILE SE POT DESENA

de CIK DAMADIAN

Vînătorească.

Plicticosu

În tramv

**DESPRE UTILIZAREA
MAȘINILOR DE CĂLCAT
CU REGLARE AUTOMATĂ**

Asupra avantajelor pe care prezintă mașinile de călcat reglare automată nu este nevoie să insistăm în mod sebit. Numărul din ce în ce mai mare de țesături din re artificiale fabricate în țara noastră, care necesită oape fiecare o altă temperatură de călcare, a impus la sine crearea unor fiare călcat adecvate.

Deși manipularea acestora este extrem de simplă, totuși trebuie să fim atenți la unele defectiuni în timpul utilizării lor, orice persoană care utilizează un astfel de călcat trebuie să țină seamă următoarele:

1. Călcatul se începe cu obiecte care necesită temperaturi joase (nylon, mătase etc.) și se continuă cu cele care necesită temperaturi mai ridicate (lână, bumbac etc.), ridicându-se totodată și temperatura butonului de reglare, până la natura țesăturii pe care trebuie să o călcăm. La sfârșitul operației de călcare, fierul cu reglare

automată nu trebuie scos brusc din priză când este încă foarte fierbinte; pentru a-i proteja rezistența, este bine ca întâi să se întrerupă contactul (eventual chiar înainte de călcare a ultimei rufe, mașina răcindu-se în timpul călcării acesteia).

Curățirea fierului se face prin simpla lui ștergere cu o cârpă uscată. Atunci când talpa mașinii s-a murdărit (în urma călcării unor materiale noi, prea scrobite etc.), ea se șterge bine cu o cârpă ușor umezită, apoi se lustruiește cu o bucată de flanelă. În nici un caz nu trebuie frecată cu șmirghel sau cu vreun praf detergent, pentru a nu se zgiria metalul.

Curățirea cablului de cauciuc (cu o cârpă puțin umezită) se face totdeauna înainte de călcat, pentru ca să nu existe riscul ca acesta să murdărească rufe. Imediat după călcat vom evita înfășurarea pe mașină a cablului, deoarece temperatura ridicată a acesteia ar putea să-l deterioreze.

Monumente ale naturii din țara noastră

monumentelor naturii". Aici, pe renumitele flăcări ale comunei Bosancea, printr-un curios fenomen natural, cresc plante care de obicei se întâlnesc în regiunile din jurul Mării Negre și Mării Caspice: stinjenelul pitic (*Iris aphylla*), trifoiul galben (*Trifolium panonicum*) și frâsinelul (*Dictamnus fraxinella*) — acesta din urmă crescând în mod obișnuit în Asia Centrală.

● În Munții Btrgăului crește un arbore care prin forma lui piramidală constituie o raritate. Este vorba de „Moldul candelabru”, în vîrstă de 120 de ani.

● Tot monument al naturii este considerat și gorunul din hotarul comunei Gîrbova (raionul Aiud), în vîrstă de aproximativ 350 de ani. El are un trunchi masiv cu diametrul de 2 m și o coroană bogată, înaltă de 32 metri.

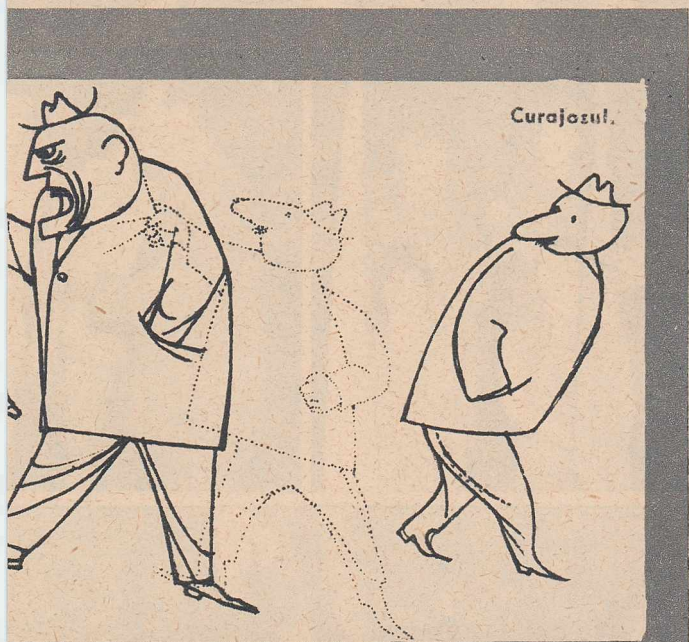
● La 11 km de Suceava, la Ponoare-Bosanci, se află una din cele mai interesante rezervații floristice, aparținînd „Comisiunii pentru ocrotirea

BOMBOANELE MEDICINALE

FLAVISEPT NEGRO EUCALIPT

vă apără
de
afecțiunile
căilor
respiratorii

BOMBOANELE MEDICINALE
SE GĂSESC DE VÎNZARE
LA DROGHERII ȘI LA MAGAZINELE
CU PRODUSE ZAHAROASE

PASTELE FĂINOASE

nu trebuie să lipsească
din nici o gospodărie

PASTELE FĂINOASE
au o variată întrebuintare
în alimentație

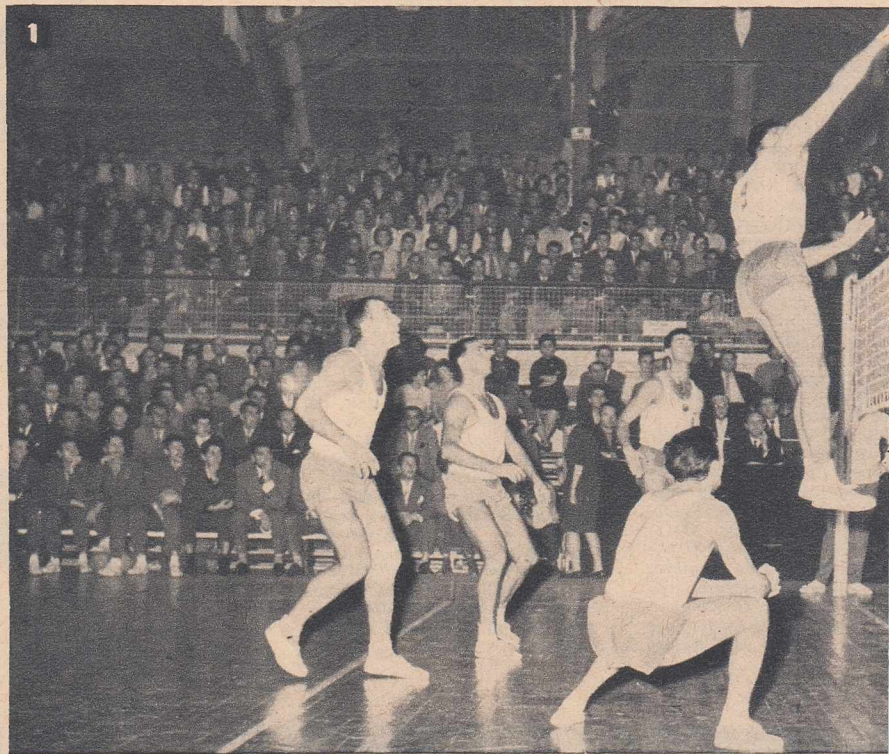
EUROPENEL

CIOCOLATA
cu lapte

Sănătate,
bună
dispoziție,

Bomboane
SUPERIOARE

... dînd
copiilor
dulciuri

Rezultate exceptionale

LA SPĂLAT CU

- PERLAN ALB pentru țesături din lînă, mîltase naturale și fibre sintetice
- PERLAN ALBASTRU pentru țesături din in, bumbac și cîneapă
- La aceeași cantitate de articole pentru spălat se folosește o cantitate mai mică de Perlan în comparație cu ceilalți detergenți.

DE VOLEI

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICĂ	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.52-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.52-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00, 22.00, 23.52-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (afară de Joi), (vineri 21.30), 23.00, 0.52-0.55 (sâmbătă 1.52-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămânii: 5.20, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APRELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

Săptămîna trecută, după un veritabil maraton voleibolistic în care n-a cunoscut nici o înfrîngere, echipa noastră masculină de volei a devenit campioană europeană într-o manieră care a entuziasmat publicul prezent în sala Floreasca. Buna pregătire și dîrzenia, cărora li s-au adăugat încurajările spectatorilor, au dus la acest succes de prestigiu.

Campionatul de la București a arătat că la ora actuală sîntem cei mai buni de pe continent. În ce privește echipa feminină, cu toate că ea n-a reușit să repurteze la rîndul-î taurii victoriei, ne-a adus totuși o satisfacție: locul al III-lea pe podiumul învingătorilor și — mai ales — calificarea pentru turneul olimpic de la Tokio.

Neînvinși la București, i-am vrea pe băieții neînvinși și la Tokio. Și secundajii, bineînțeles, în aceeași postură, de echipa noastră feminină.

Fază din meciul R.P.R.-U.R.S.S. 2) Turneul feminin de la Constanța: locul întâi Uniunea sovietică; locul doi R.P. Polonia; locul trei R.P. România. 3) Nicolae Sătir, antrenorul principal al echipei noastre, cel care, secundat de Ștefan Roman, a condus cu cometență și calm lotul național spre cucerirea titlului mult rîvnit. 4) Moment solemn: orașul Nicolau, căpitanul echipei romine de volei, primește din partea d-lui Paul Libaud, președintele Federației Internaționale de volei, Cupa de campioană a Europei. 5) Instanținea în tribune. Publicul acclamă cu entuziasm victoria echipei romine de volei. 6) Cîțiva dintre componenții lotului R.P. Romine surprinși în timpul unui scurt răgaz.

DUMINICĂ 10 NOIEMBRIE Programul I
6.00: Concert de dimineață 7.10: Cîntece 7.25: Mic concert simfonic 8.06: Muzică populară 8.30: Teatru la microfon pentru copii — „David Cooperfield” de Charles Dickens 9.30: Potpoururi și uverturi 10.00: „Ciclul de inițiere muzicală” — 20 de ani de succese ale culturii muzicale românești 10.45: Ansambluri corale de la sate 11.05: Din operele compozitorilor noștri 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Soliști instrumentiști de muzică populară 12.20: Interpreti de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Melodii populare cerute de ascultători 14.29: Concertul nr. 1 în re major pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Ion Voicu 15.00: Melodii populare 15.15: Transmisiune sportivă 16.20: Burlesca de Mihail Jora; Suita a III-a de Ion Dumitrescu 17.00: Din viața satelor patriei 17.40: Tineretul danseză 18.00: „Înfloréște țara mea” — montaj de cîntece și versuri 18.30: File de istorie literară — Calendar literar pe luna noiembrie 18.45: Recitalul violonistului Ștefan Gheorghiu 19.00: Melodii... melodii 19.35: Romante 20.00: Teatru la microfon — „Romeo și Julieta” de Shakespeare, cu Raluca Zamfirescu și George Carabin în rolurile principale 21.52: Muzică ușoară 22.25: Muzică de dans 23.04: Concert simfonic.

Programul II 7.00: Muzică populară 7.35: Muzică ușoară interpretată la chitară și havaiană 8.00: Clubul vioișiei 8.30: Fanfară 8.45: Anunțuri, muzică 9.00: Estradă dimineții 9.30: Muzică din opere cerută de ascultători 10.00: Melodii populare 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară 11.00: Transmisiunea concertului orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu”, dirijor Mihail Brediceanu. În program: Două schițe simfonice de Doru Popovici; Concertul nr. 1 în mi minor pentru pian și orchestră de Chopin — solist Gheorghe Halmos; Simfonia a II-a în re major de Brahms. În pauză: Emisiunea „Cinema” 13.15: Din folclorul popoarelor 13.45: Cîntă Ilinca Cerbacev 14.05: Mici piese instrumentale 14.15: Satira și umorul 15.00: Muzică ușoară 15.30: Din spectacolele Teatrului de operă și balet al R.P. Romine 16.00: Oameni și fapte 16.08: Tineri interpreți de muzică populară 16.30: Muzică de estradă 17.00: Cîntece și ghicitori pentru cei mici 17.15: Traduceri din opera lui Pablo Neruda 17.25: Soliști și formații artistice de amatori 18.00: Emisiunea „Antologia discului” 19.00: Noi înregistrări de muzică populară 19.30: Pagini din opere 20.05: „Vitrina cu noutăți de muzică ușoară” 20.30: Muzică de dans 21.30: Cîntă Ioana Radu 21.45: Scriitori în lumina documentelor — St. O Iosif (II) 22.00: Muzică de dans 22.30: Cvarțet nr. 1 în sol minor de Tudor Ciortea 23.08: Muzică de dans 24.00: Concert de noapte.

Programul III 19.00: Selecțiuni din opereta „Singe vienez” de Johann Strauss 20.03: Mari interpreți — George Enescu, Alfred Cortot și Pablo Casals 20.56: Recital de versuri — Mihail Bentuc 21.11: Arii din opere 21.35: Muzică de dans 22.10—22.59: Simfonia pentru violă și orchestră „Harold în Italia” de Berlioz; Uvertura „Faust” de Wagner.

LUNI 11 NOIEMBRIE Programul I 5.05: Cîntece despre tractoriști 5.25: Melodii populare 6.07: Muzică ușoară interpretată la acordeon 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Melodii populare 7.30: Sfatul medicului — Rolul vitaminei F în organism 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Cîntece 8.06: Muzică de estradă 8.30: Dansuri simfonice 9.00: Selecțiuni din opere 9.30: Fanfară 10.00: Muzică instrumentală rominească 10.30: Mici formații de muzică ușoară 11.05: Dansuri instrumentale 11.30: Muzică din opereta „Tineretea maestrului” de Victor Raicev 12.00: Simfonia nr. 36 în do major „Linz” de Mozart 12.29: Cîntece și jocuri populare 13.10: Muzică ușoară de compozi-

tori romini 14.00: Din folclorul popoarelor 14.29: Suita în stil clasic de Ion Ghiga; Poem concertant pentru violoncel și orchestră de Florin Eftimescu — solist Radu Aldulescu 15.00: Mari cîntăreți de operă din trecut 15.30: Muzică de estradă 16.00: Cîntă la vioară Alexandru Bidirel 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: „Partid iubit” — emisiune de cîntece 17.12: Variațiuni opus 72 în fa diez minor de Alexandr Glazunov 17.30: Tineretea ne e dragă! 17.50: Muzică populară 18.10: „Carticica de cîntece Woodburry 1941” de Hans Eisler 18.34: Muzică ușoară 19.00: Revista economică radio 19.20: Concertul nr. 1 în sol minor pentru vioară și orchestră de Max Bruch — solist Isaac Stern; Poemul simfonic „Vltava” din ciclul „Patria mea” de Smetana 20.10: Muzică populară 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Lecția de limba rusă (începători) 20.55: Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Jean Ionescu 21.15: Tribuna radio 21.25: Recital Dan Iordăchescu și Constantin Gabor 22.20: Muzică de dans 23.08: „Frescă antică” de Theodor Rogalski; Simfonia „Mathis pietorul” de Paul Hindemith.

Programul II 10.10: Piese corale 10.30: Douăprezece „balleti” de Giovanni Gastoldi 10.54: Muzică de estradă 11.15: Emisiune literară 11.30: Cvarțet de coarde nr. 5 în la minor de Wilhelm Berger 12.05: Muzică ușoară 12.31: Sonata în sol minor „Trilul diavolului” de Tartini; Trio opus 40 pentru flaut, violă și violoncel de Albert Roussel 13.00: Muzică din opere 13.30: Însemnări de reporter 13.37: Din cîntecele compozitorilor sovietici 14.05: Interpreti ai muzicii de operă 14.35: Valșuri vieneze 15.00: Melodii populare 15.24: „Cantata bucuriei” de Ovidiu Varga; Rapsodia a II-a de Martian Negrea 16.12: Muzică ușoară 16.30: Sonata în sol major pentru vioară și pian de Grieg 17.00: Muzică populară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Ciclul de inițiere muzicală — „Ghid muzical” 18.50: Cîntece 19.05: Din creația de estradă a compozitorilor noștri 19.30: Din activitatea sfaților populare 19.40: Cîntece populare 19.59: Potpoururi și selecțiuni din opere 20.29: Concertul nr. 1 în mi bemol major pentru pian și orchestră de Liszt; Poemul simfonic „O noapte pe muntele Plesuv” de Musorgski 21.20: Piese pentru clavicin de Frescobaldi 21.30: Recital George Cosbuc 22.00: Muzică de dans 22.38: Lucrări de Paul Constantinescu 23.05: Concert de noapte 24.00: Fragmente din opera „Hughenotii” de Meyerbeer.

Programul III 21.20: Seară de operă — „Othello” de Verdi (actele I și II). În rolurile principale: Renata Tebaldi și Mario del Monaco; dirijor Herbert von Karajan 22.30: Muzică de estradă.

MĂRȚI 12 NOIEMBRIE Programul I 5.05: Melodii distractive 5.25: Cîntece și jocuri populare 6.05: Fanfară 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Orchestre de estradă 7.30: Sfatul medicului — Sfațuri pentru evitarea îmbolnăvirii rinichilor 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.06: Dansuri de estradă 8.30: Scene din opere 9.00: Fragmente din baletul „Legenda lacului” de Pancio Vladigherov 9.30: Radio prichindel 9.45: Formații muzicale școlare 10.00: Sonata pentru violoncel și pian opus 65 de Chopin 10.26: Melodii populare din țări socialiste 11.05: Cîntece de Laurentiu Profeta 11.25: Muzică ușoară rominească 12.00: Melodii din opere 12.30: În fața hărții 12.40: Piese vocale și instrumentale de compozitori romini 13.10: Muzică populară 14.00: Concert de prinz 15.00: Muzică corală 15.15: Muzică populară din Dobrogea și Muntenia 15.42: Muzică simfonică 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Recital Teodora Lucaciu 17.12: Muzică

(Continuare în pag. 22-23)

CITITORII

**VINURI
DIN GOSPODĂRIILE
COLECTIVE**

Coperta din „Flacăra” nr. 40, reprezentând o mustărie din Capitală, mi-a sugerat ideea să vă relatez pe scurt câteva date culese recent la Ogrezeni (reg. București), unde se concentrează acum, pentru a fi valorificată, producția de struguri a numeroase gospodării colective din raioanele Titu și Videle. Astfel, pînă pe la jumătatea lunii octombrie strugurii recoltați în aceste gospodării colective au fost transformați în 40 de vagoane de must și vin din viță nobilă și hibridă, pînă la sfîrșitul perioadei de recoltare a strugurilor urmînd a mai fi produse aici încă peste 20 de vagoane de vin.

Este demn de remarcat faptul că transportul strugurilor de la vie la stația de vinificare se face acum numai cu autocamioanele proprii ale gospodăriilor colective.

I. PROTOPOESCU
activist cultural
com. Bolintin Vale,
reg. București

**„DE CE FOLOSIM
MAI MULT
MÎNA DREAPTĂ?”**

... Ne întreabă Nic. Selea,
com. Giubega, rn. Băilești.

Răspunde conf. univ. URSULA SCHIOPU de la Facultatea de filozofie a Universității București.

È interesant de știut că gestul foarte simplu de a închide o carte sau de a apuca un pahar cu apă se realizează prin participarea a 27 oaze și aproximativ 30 mușchi ai mîinii, puși în acțiune cu ajutorul unor cor-

doane nervoase cu nenumărate terminațiuni și ramuri prin care creierul comandă mișcarea și apoi încetarea ei, după ce în prealabil a primit informații cu privire la fiecare moment al execuției. Știința modernă a încercat să copieze acest mecanism minunat. Lumea mișcărilor mîinii constituite un model viu pentru numeroase tipuri de mașini, începînd cu macaralele și sfîrșind cu mina electronică. Modelul viu este însă mai complex decît orice mașină inventată. Aceasta cu atât mai mult cu cît mina execută o înfinitate de mișcări în procesul muncii. Perfect corelate și coordonate, cele două mîini acționează totuși asimetric. Independența relativă funcțională a mîinilor s-a constituit treptat încă din perioadele de sălbăticie ale omenirii. Mulți savanți consideră că încă de la începutul dezvoltării omului mîna stîngă, fiind mai aproape de cord și direct angajată în protecția și prevenirea eventualelor lovituri, nu a fost exercitată prea mult în altfel de mișcări. La această mîna s-a dezvoltat mai ales sensibilitatea tactilă. Mina dreaptă, fiind mai liberă, a fost angajată mai mult în activități variate, devenind cu timpul mai agilă, mai puternică și cu reacții de o mai mare precizie. De aceea, în cele mai multe cazuri ce-i mai greu omul execută cu mîna dreaptă.

Există totuși oameni care posedă o mai mare agilitate a mîinii stîngi. Aceștia sînt stîngaci. La ei se inversează simetria funcțională manuală. Copiii stîngaci au dificultăți în învățarea unor activități ca scrierea, desenul etc., tocmai din cauză că prin tradiții și uzanțe aceste activități se realizează cu mîna dreaptă, care la ei este funcțional mai puțin agilă. Fiind tratați ca anormali, certaii mereu și chiar pedepsiți, acești copii pot să ajungă la tulburări psihice grave, la nevroze. Dimpotrivă, dacă se lucrează cu ei cu atenție și răbdare, adesea stîngăcia se amelio-

rează cu timpul, așa că spre vîrstă de 11-12 ani se ajunge la o posibilitate relativă de folosire a ambelor mîini (ambidextrie), datorită adaptării mișcărilor mîinii la condițiile și cerințele multilaterale ale vieții.

**COPIII
RUDARILOR**

În unele din satele raionului Muscel trăiesc numeroase familii de rudari, totalizînd cîteva mii de suflete. Pînă în anii regimului nostru rudarii trăiau în condiții vitrege, în bordele săpate în pămînt, pe malurile apelor din preajma pădurilor, ocupîndu-se cu confecționarea obiectelor de uz casnic, din lemn. Moșierii îi tolerau pe latifundiile „lor” folosindu-i, în schimb „găzduirii”, la tot felul de lucrări agricole, bineînțeles fără nici o plată. Rudarii constituiau o populație în întregime analfabetă.

În cel 19 ani de la Eliberare rudarii s-au trezit la viață nouă. Mulți dintre ei au fost atrași în munci calificiate, în exploatarea fores-

tiere, în gospodării agricole colective sau în industria locală, iar copiii lor frecventează școlile nou construite în satele Muscelului. Fotografia pe care v-o trimitem reprezintă pe elevii Școlii elementare din satul Nămăești, com. Valea Mare-Pravăț, copii ai rudarilor din comună. Tînăra învățătoare Mariana Smărăndescu muncește de aproape

3 ani în această școală, împărțînd copiii de rudari lumina învățăturii.

Ion DOBRESCU
activist cultural
Cîmpulung-Muscel

ALBINE, MIERE, POLEN...

„Care e stadiul actual de dezvoltare și perspectiva în viitor a apiculturii în țara noastră?”

Ștefan ZAMFIROIU
tehnician, București

Răspunde **CORA ROSENTHAL**, șef de lucrări la Institutul agronomic „N. Bălcescu” din București.

Încă în timpuri străvechi mierea de albine, datorită

proprietăților ei bactericide, a fost folosită în vindecarea rănilor. Consumul de miere — constată medicina modernă — duce la creșterea procentului de hemoglobină din sînge, la creșterea greutății corporale; mierea e recomandată în tratarea ulcerului, în boli de plămîni, inimă, combate în unele cazuri durerile de cap, e un calmant și stimulent al bunei dispoziții generale.

În țara noastră se desfășoară în prezent o activitate intensă pentru producții sporite de miere. În unele unități agricole socialiste se obțin 30-40 kg miere-marfă de la o familie de albine, iar această producție a atins chiar 75-100 kg.

Dar utilitatea albinelor nu constă numai în producția de miere provenită din nectarul florilor.

Pentru asigurarea existenței lor, albinele colectează cantități mari de polen, un produs de asemenea cu multiple utilizări în farmacologie și medicină. De aici, necesitatea de a perfecționa tehnica de recoltare a polenului din cantitățile strîns de albine pentru hrana lor. Se pot obține astfel 2-4 kg polen anual de la o familie de albine, fără să dăunăm existenței acestora. Numeroase întrebunțări au ceara de albine (în industrie, apicultură și medicină) și veninul de albine (apiterapie, în tratamentul unor boli).

Lăptișorul, produsul secretat de glandele faringiene ale albinelor lucrătoare pentru hrănirea larvelor, este și el deosebit de bogat în principii nutritive. Studiile asupra proprietăților lăptișorului de matcă continuă.

Una din cele mai importante utilități a albinelor constă în aceea că, executînd pe un plan vast acțiunea de polenizare încrucisată la o serie de vegetale, ele economisesc o uriașă cantitate de muncă umană și fonduri. S-a calculat că acest venit indirect adus de apicultură depășește mai bine de 7-10 ori pe cel direct, realizat din miere și celelalte produse apicole. Prin polenizarea efectuată

PROGRAMUL DE RADIO

ușoară 17.30: Radioracheta pionierilor 18.00: Muzică ușoară românească 18.15: Cu microfonul printre sportivi 18.25: Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă 19.00: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur 19.10: Tineri soliști de muzică ușoară 19.30: Universitatea tehnică radio 19.45: Din cîntecele tărînimii noastre colectiviste 20.10: Cvintetul în do minor de Borodin 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Duete din opere interpretate de soliști romîni 21.00: Melodii de dragoste 21.30: Scriitorii la microfon 21.45: Cîntă Traian Lăscuț Făgărășanu 22.20: Muzică de dans 23.13: Muzică de cameră de compozitori contemporani.

Programul II 10.10: Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii 10.30: Dixeriu cu pian de Sabin Drăgoi 10.56: Muzică ușoară 11.15: Lectură dramatizată 11.35: Uvertură la opere 12.05: Sonata opus 2 nr. 2 în la major de Beethoven — la pian Wilhelm Kempff 12.29: Muzică de estradă 13.00: Suita a II-a „Romantica” de Iuliu Mureșianu 13.30: Prezentare literară 13.45: Fanfară 14.05: Cîntece și jocuri populare 14.35: Muzică din opere 16.00: Concert în re minor pentru violoncel și orchestră de Lalo — solist Vladimir Orlov 16.27: Muzică ușoară 16.32: Muzică de Dimitrie Cuclîn 16.30: Melodii populare 17.00: Muzică ușoară de Richard Bartzler 17.15: Prelucrări corale 17.30: Statul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Fragmente din opere 18.45: Emisiune culturală 19.00: Concert pentru Haut și orchestră de Tudor Jarda — solist Dumitru Pop 19.30: Cîntă Mara Ianoli și Norocel Dimitriu 19.50: Pe teme internaționale 20.00: Din cîntecele și dansurile popoarelor 20.30: Lecția de limba franceză (avansați) 20.45: Muzică instrumentală 21.20: Fragmente din opera „Turandot” de Puccini, cu

Maria Callas, Elisabeth Schwarzkopf, Renato Ercolani și alții 23.05: Muzică de dans 24.00: Simfonia a IV-a în sol major de Gustav Mahler.

Programul III 21.20: Festivalul Salzburg 1963 — concert Mozart 22.28 — 22.59: Muzică de estradă.

MIERCURI 13 NOIEMBRIE Programul I 5.05: Concert de dimineață 6.05: Cîntece despre mîineri și oțelari 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Cîntece patriotice 7.30: Statul medicului — Gripa 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Melodii populare 8.06: Muzică de estradă 8.30: Mic concert simfonic 9.05: Muzică din opere 9.31: Suită în stil clasic pentru două violoncele solo de Vasile Jianu; Cvintet în do major pentru suflători de Haydn 10.00: Teatrul la microfon — „Madame Sans-Gêne” de Victorien Sardou. În distribuție: Virginia Romanovska, Septimiu Sever, G. Ionescu-Gion, Nicu Dimitriu, Natașa Alexandru și alții 11.44: Compozitori interpretîndu-și propriile lucrări — Fritz Kreisler, Gaspar Cassado, Dinu Lipatti, Claude Debussy 12.09: Cîntece și jocuri populare 12.25: Melodii de neuitat 13.10: Arie și duete din operele lui Mozart 14.00: Din muzica popoarelor 14.31: Suite de balet 15.00: Muzică ușoară 15.30: Arie din opere 16.00: Cîntece și prelucrări corale de Zaharia Popescu 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică ușoară de Teodor Sibiceanu 17.12: „Tineri talente” — elevii ai Școlii de muzică din Iași 17.30: Prietena noastră, cartea 18.00: Melodii populare 18.15: Fapte din întrecere 18.30: Program muzical pentru evidențiați în întrecerea socialistă 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Melodii populare cerute de ascultători 20.10: Sonata opus 120 nr. 2 în mi bemol pentru violă și pian de Brahms 20.30: Noapte bună,

copii! 20.40: Lecția de limba rusă (avansați) 20.55: Cîntă Gloria Lasso — muzică ușoară 21.15: Satria și umorul (reluare) 22.20: Simfonia a V-a în do minor de Beethoven 22.54: Muzică ușoară.

Programul II 10.10: Cîntece pionerești 10.27: Trio opus 99 nr. 1 în si bemol major de Schubert (Alfred Cortot — pian, Jacques Thibaud — vioară, Pablo Casals — violoncel) 11.00: Orchestra de muzică populară a ansamblului „Ciprian Porumbescu” din Suceava 11.35: Universitatea tehnică radio 11.30: Potpoururi și uverturi 12.05: Arie din opere interpretate de cîntăreți romîni 12.30: Emisiune literară 12.45: Din viața de concert a Capitalăi 13.30: Însemnări de reporter 13.40: Prelucrări de folclor 14.05: Arie din opere 14.35: Muzică ușoară interpretată la vioară 15.00: Simfonia în la de Alfonso Castaldi 15.39: Melodii populare 16.12: „Suita dobrogeană” de Paul Jelescu 16.30: Cîntă soprana Margit Laszlo 16.55: Doine și jocuri populare 17.30: Statul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Concert de estradă 18.40: Folleton 18.50: Cîntece de Dumitru Kiriac 19.05: Variațiunile rococo pentru violoncel și orchestră de Ceaikovski — solist Milos Sadlo 19.30: Lecția de limba engleză (începători) 19.45: Melodii... melodii 20.16: Școala și viața 20.35: Cîntă Ion Blăjan și Iosif Mînuț 21.20: Ciclul „Pagini din muzica contemporană” — lucrări de Erik Satie 22.00: Muzică de dans 23.05: Concert simfonic 0.05: Fragmente din opera „Orfeu” de Gluck.

Programul III 21.20: Seară de operă — „Othello” de Verdi (actele III și IV) 22.38 — 22.59: Cvartet de coarde de Gyula David.

JOI 14 NOIEMBRIE Programul I 5.05: Cîntece patriotice 5.25: Muzică populară 6.05: Piese de estradă 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pentru sate 6.40: Fanfară 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Melodii populare 7.30: Statul medicului — Tratatamentul cu inhalatii și aerosoli 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Prelucrări corale 8.06: Muzică

vocală și instrumentală de compozitori romîni 8.30: Muzică de estradă 9.00: Vreau să știu! 9.25: Simfonia de Ștefan Niculescu 10.00: Din operele lui Donizetti 11.05: Din muzica corală a compozitorilor din țări socialiste 11.30: Melodii distractive 12.00: Scene și arii din opera „Alexandru Lăpușeanu” de Alexandru Zirra 12.31: Muzică instrumentală 13.10: Muzică populară 14.00: Concert de prinz 14.30: Scene din opere 15.00: Din creația de muzică ușoară a compozitorilor noștri 15.30: Cîntece și jocuri populare 16.00: Sonata opus 14 nr. 3 în fa minor de Clementi 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă corul de copii al Clubului sindicatelor din învățămînt 17.12: Tarafuri 17.24: Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Hacıaturian — solist David Olstrah, acompaniat de orchestra „Philarmonia” din Londra; dirijor compozitorul 18.00: Seară pentru tineret 19.30: Universitatea tehnică radio 19.45: Muzică din operele lui Nicolae Chirculescu 20.10: „Interpreți de odinioară ai muzicii populare romînești” 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Lecția de limba franceză (începători) 20.55: Jocuri populare 21.00: Scrieri din țară 21.10: Muzică de dans 22.45: Cîntă Zenaida Pally 23.05: Muzică pentru clavecin de Johann Sebastian Bach — emisiunea I.

Programul II 10.10: Melodii de estradă 10.40: Piese pentru pian de Albeniz 11.00: Cîntă Ștefan Lăzărescu 11.15: Frumusețile patriei oglindite în poezia contemporană (montaj literar-muzical) 11.30: Suita simfonică „Picturi de Grigorescu” de Ion Hartulary Darclée 12.00: Sonata pentru violoncel și pian în si minor de Valentin Gheorghiu 12.30: Călătorie muzicală în jurul lumii — în program muzică ușoară 13.00: Dansuri din opere 13.30: Noutăți editoriale literare 13.40: Orchestre de mandolină 14.05: Din folclorul popoarelor 14.35: Melodii de dragoste 15.00: Selecțiuni din opere 15.28: Lieduri de Grieg 16.12: Cîntece pentru cei mici 16.20: Pe teme medicale 16.30: Soliști și formații artistice de amatori din Banat 17.00: „Amurg de toamnă” — muzică ușoară 17.30: Anunțuri, recla-

de albine producția la pomi crește cu 50-60%, la floarea-soarelui cu 30-50%, cu 200-300% la semăncarea trifoi, cu 250% la sparceță.

În țara noastră, de la cele 279.498 familii de albine cîte erau în 1945, din care 85% adăpostite de stupi primitivi cu producții foarte scăzute, s-a ajuns la peste 700.000 de familii, dintre care circa 91% sînt înțreținute în stupi sistematice.

De o importanță covârșitoare este recenta Hotărîre a Consiliului de Miniștri privind unele măsuri pentru dezvoltarea apiculturii. Pînă în 1965 numărul familiilor de albine trebuie să crească la cel puțin 1.100.000 în vederea obținerii unei producții de minimum 14.000 tone miere-marfă și a unor cantități sporite de ceară. Hotărîrea prevede sarcini deosebite pentru crearea bazei tehnico-materiale, stabilind și o seamă de avantaje pentru cei ce contractează cu statul vînzarea de produse melifere, precum și scutirea de impozite pe veniturile agricole realizate din stupi.

AFACEREA DREYFUS

„Aș dori să cunosc unele amănunți despre afacerea Dreyfus la care se fac adesea referiri în unele lucrări literare”.

Valeriu GOBILĂ
bloc 6, ap. 12, Tohanul Vechi

Răspunde scriitorul DUMITRU ALMAȘ, conferen-

țiar la Facultatea de Istorie a Universității București.

„Afacerea Dreyfus” reprezintă un moment de criză politică, socială și morală în cea de-a treia republică franceză. A izbucnit în anul 1894. Căpitanul de artilerie Alfred Dreyfus, evreu de origine, era acuzat de a fi autorul unei scrisori (bordereau) care menționa că s-au trimis documente militare unui spion străin. Judecat de consiliul de război, căpitanul Dreyfus a fost degradat și condamnat la deportare în Insula Dracului. Procesul a stîrnit în toată Franța burgheză o agitație naționalistă, sovîină, în fruntea căreia se aflau, evident, cele mai reacționare cercuri politice.

În timp ce Dreyfus își executa pedeapsa, în Franța s-a desfășurat o amplă campanie de revizuire a procesului, inițiată de lt. col. Picquart și Mathieu Dreyfus, fratele condamnatului. Ei au dovedit că autorul „bordereoului” incriminat era ofițerul Esterhazy, o figură dubioasă de spion internațional. Dar consiliul de război l-a găsit nevinovat. Picquart a fost închis pentru calomnie. În acest moment (1898) scriitorul Emile Zola, indignat de perfidia justiției militare, a publicat în ziarul „L'Aurore” un vehement protest, intitulat „Acuză!” Zola arăta că Dreyfus e nevinovat și că Esterhazy, adevăratul spion, fusese achitat „din ordin”. Opinia publică a început să se agite. Franța se împărțea în „dreyfusari” și „antidreyfusari”, în fapt ca o expresie a luptei dintre forțele democratice

și reacționare. Zola a fost condamnat la un an închisoare și 300 de franci amendă. Reprezentanții opiniei publice progresiste, printre care și scriitorul Anatole France, au sîrit în apărarea lui. În tolu acestor frîmîntări, un colonel, pe nume Henry, mărturisea că, la ordinul statului major, confecționase în 1896 o piesă, folosită apoi de ministrul de Război ca un document autentic spre a dovedi în parlament vinovăția lui Dreyfus. Declarația a stîrnit vîlvă. Indignarea opiniei publice nu mai avea margini. Se așteptau mărturisiri complete din care să relasă nevinovăția lui Dreyfus. Dar închis la Mont-Valérien, colonelul Henry s-a sinucis. Aceasta a complicat și mai mult lucrurile. Guvernul Waldeck Rousseau, din care făceau parte Galliffet, călăul Comunei, și socialistul de dreapta, Millerand, hotărîste revizuirea procesului (1899): Dreyfus e condamnat din nou la zece ani detențiune — pentru că „onoarea” justiției militare să fie salvată — iar președintele republicii îl grațiază — pentru a liniști în acest fel opinia publică. Un nou proces de revizuire, intentat în 1902, dădea o sentință prin care declara ca false toate documentele folosite împotriva lui Dreyfus și anula sentința anterioară ca fiind „pronunțată din eroare și pe nedrept”. După un alt proces, în 1906, lui Dreyfus i s-a redat gradul și a fost decorat cu Legiunea de onoare.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă: Ilie Banciu, mecanic, C.T.A. Gura Baraa, rn. Brad; teatru, cinema, ilustrate; Ligia Bilcu, elevă, București, str. Radu Boiangiu 18; ilustrate; Eugen Alexandru, elev, Galați, str. Pescari 33; ilustrate; Aristide Chirilou, electrician la I.C.M. „16 Februarie”, Corbeni, rn. Curtea de Argeș; ilustrate; Valentin Cican și Gheorghe

Florin, studenți, București, Splaiul Independenței 290, bloc D, rn. 16 Februarie; ilustrate; Anca Stănescu, elevă, Ploiești, str. Buzesti 18; muzică de operă, ilustrate; Mimi Tomescu, elevă, Buzău, str. Dobrogeanu Gherea 22; literatură, ilustrate; Ioniță Rusalin, elev, Resița, str. Revoluția din Octombrie 3 A; cinema, sport, ilustrate; Rodica Lălu, edu-

catoare, comuna Gladna Romîna, rn. Făget, reg. Banat; muzică, sport, ilustrate; Mrozowski Stawomir, Lodz, ul. Andrzejki Struga 32 m 5, R.P. Polonă; ilustrate; Elisabeta Sabkawska, Mildychod ul. 17, Styeznia 57, woj. Poznan, R.P. Polonă; ilustrate; Claur Cramer Gotha, Thüringen, Friedensplatz 6, R.D. Germană; muzică, tehnică.

DE LA CORESPONDENȚI

Globul din flori. (Vasile Jeran, inginer, Grădeea)

Apus de soare pe Ceahlău. (Romulus Dișleanu, București)

ATENȚIUNE CLUJI
Revista „Flacăra” organizează joi, 14 noiembrie 1963, orele 15,30 în sala clubului muncitoresc „CARBOCHIM” O CONSFĂTUIRE CU CITITORII SĂI urmată de un program artistic

e, muzică 18.05: Interpreți ai operei „Aust” de Gounod de-a lungul anilor 19.00: Romane 19.30: Muzică ușoară interpretată de orchestra Franck Pour-til 19.50: Transmisiunea concertului chestrei simfonice a Radioteleviziunii. Irifor Iosif Conta. Solistă Yaeco Yane (Japonia). În program: Concertul ntru orchestră de coarde de Tudor ortea; Concertul în la major pentru an și orchestră K V 488 de Mozart; ita de balet „Sărbătoarea primăverii” Strawinski. În pauză: dialog despre eratură, cu scriitorii și ilustratorii rți 22.30: Capodopere ale literaturii iversale — „Robinson Crusoe” de iel Defoe 22.45: Cîntă Cristiana ongratz și Valentin Baclu 23.05: Muzică de dans 0.05: Concert din opere.

Programul III 21.10: Teatru la micro- n — „Moralitatea doamnei Dulska” Gabriela Zapolska 22.27—22.59: uezică de estradă.

VINERI 15 NOIEMBRIE Programul I 5.05: ncert de dimineață 6.05: Fanfară 20: Gimnastică 6.30: Emisiunea pen- i sate 6.40: Jocuri populare 6.45: lut volos de pionier! 7.10: Melodii pulare 7.30: Sfatul medicului — libaciloza 7.35: Anunțuri, muzică 45: Cîntece de pace și prietenie 8.06: uezică populară 8.30: Pagini din opere 90: Piese simfonice de compozitori ntni 9.30: Muzică distractivă 10.00: uezică de cameră 10.30: Program de ızadă 11.05: Melodii din comedii ızicale 11.30: Lieduri de Richard ıauss 11.52: Reportaj 12.00: Concer- l nr. 4 în re minor pentru vioară și ıhestră de Vieuxtemps — solist Yascha ıifetz 12.25: Tineri interpreți de mu- ızică ușoară 13.10: Interpretări de operă ıtinse cu Marele premiu al discului 1.00: Melodii populare românești și ı minorităților naționale 14.20: Sim- ıia a III-a în la minor „Scotiana” de ındelsohn-Bartholdy 15.00: Din ope- ıele compozitorilor sovietici Dunae- ı și Millutin 15.30: Muzică ușoară 16.00: Cîntece 16.15: Vorbește Moscova! 16.46: Cîntă orchestra de muzică popu- ıză „Miorița” din Brașov 17.12: Recit- ul pianistei Marja Cardaș 17.30:

În slujba patriei 18.00: Muzică ușoară ıerută de ascultători 18.30: Program ıuzical pentru evidențianți în întrec- ırea socialistă 19.00: Jurnalul satelor 19.30: Universitatea tehnică radio 19.45: Recital Claudio Villa 20.10: ınteece din folclorul nou 20.30: Noapte ıună, copii! 20.40: Lecția de limba en- ıgleză (avansați) 20.55: Scherzo-vals de ıhabrier 21.00: Lecturile dumnevoas- ıtră preferate 21.15: Muzică de dans 21.45: Părinți și copii 22.20: Muzică ıocală de Adriano Banchieri 22.45: ıuzică de dans.

Programul II 10.10: Melodii populare 10.30: Muzică din opere și operete ınter- ıetate de artiști amatori 10.47: Sim- ıfonia în re major de Cherubini 11.15: ıniversitatea tehnică radio 11.30: Mu- ızică de estradă 12.05: Fanfară 12.34: ıiese instrumentale 13.00: Din muzica ıopoarelor 13.30: Limba noastră (re- ıluare) 13.40: Muzică ușoară de Mauri- ıo Vescan 14.05: Muzică din operete 14.35: Cîntece și jocuri populare 15.00: ıctualitatea în țările socialiste 15.25: ıuzică simfonică românească 16.12: ıalsuri din opere 16.30: Cîntă violon- ıista Tamara Russo-Alcaz și tenorul ıircea Emandi 17.00: Formații romi- ınești de muzică ușoară 17.30: Sfatul ıedicului (reluare) 17.35: Anunțuri, ıeclame, muzică 18.05: „Ciclul de ini- ıiere muzicală” 18.45: Două cărți în ıregătire despre țara noastră 19.00: ıîntă corul Radioteleviziunii 19.30: ıeatru la microfon — „Ancheta”, de ıan Gr. Mihăescu 20.40: Muzică din ıoperete 21.15: Piese instrumentale 21.50: Interpreți de muzică ușoară 22.30: Mari poeți al lumii — Goethe 22.40: Recital Nicolae Secăreanu 23.05: ıedalion Pkofiev” 23.45: Muzică de ıans.

Programul III 21.10: Concert simfo- ınic 22.07: Melodii de estradă 22.30— 22.59: Muzică corală clasică.

SÎMBĂȚA 16 NOIEMBRIE Programul I 5.05: Concert de dimineață 6.05: Taran- ıtele 6.20: Gimnastică 6.30: Emisiunea ıentru sate 6.40: Jocuri populare 6.45: ıalut volos de pionier! 7.10: Prelucrări ıorale 7.30: Sfatul medicului — Con-

ıalescența 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: ıîntă orchestra de muzică populară ı„Plaiurile Bistriței” din Bacău 8.06: ıansuri de estradă 8.30: Mici piese ıimfonice 9.00: Roza vînturilor 9.25: ı„Școala ne e dragă” — emisiune de ıîntece 9.40: Soliști instrumentiști de ıuzică populară 10.00: Muzică ușoară ıomânească 10.37: Șase sonate de Do- ımenico Scarlatti-Lipatti 11.06: Arii ıin opere 11.35: Melodii de estradă 12.00: Muzică populară din țări ıociali- ıte 12.20: În săli și pe stadioane 12.30: ıreludiu pentru orchestră de Mezzeti; ıoncertul pentru vioară și orchestră ıe Constantin Nottara — solist Virgil ıop 13.10: Muzică din operete 14.00: ıelodii populare 14.30: Cîntece de dra- ıoste 15.00: Recital Mira Popescu, ılena Botez și Emil Rotundu — arii din ıopere 15.30: Cîntece inspirate din viața ıouă a satului 15.45: Actualitatea lıte- ıară în ziarele și revistele noastre 16.00: ıonatina pentru vioară și pian de Mir- ıcea Chiriac 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă la acordeon Site Ungu- ıreanu 17.12: Simfonia în sol major de ıaydn 17.30: Prietenii lui Do-Re-Mi 18.00: Muzică ușoară 18.26: Concer- ıul nr. 2 în do minor pentru pian și or- ıhestră de Rahmaninov — solist Dan ırigore 19.00: Almanah științific 19.25: ıuzică de dans 20.10: Arii antice ınter- ıetate de Beniamino Gigli 20.30: ıe teme internaționale 20.45: Melodii ıopulare cerute de ascultători 21.15: ıarnet plastic 21.25: Muzică de dans 23.15: Serenada pentru trio de coarde ıe Kodaly Zoltan; Serenada pentru ıvînt de suflători cu oboi principal de ıandré Jolivet.

Programul II 10.10: Muzică din opera ı„Halka” de Moniuszko 10.30: Muzică ıe estradă 10.57: Piese corale de Nico- ılae Lungu 11.15: Universitatea tehnică ıradio 11.30: Suita pentru pian și ıorchestră „Nopti în grădinile Spaniei” ıe De Falla — solistă Gulomar Novaes 12.05: Muzică din operete 12.30: Mu- ızică ușoară românească 13.00: Cîvnt- ıul de coarde în sol minor cu două viole ıe Mozart 13.33: Muzică populară

14.05: Coruri din opere 14.35: Muzică ıocală și instrumentală 15.00: Din cîin- ıtecele și dansurile popoarelor 15.31: ıreludiu și Dans de Ludovic Feldman; ıuită din baletul „Priculiciul” de Zeno ıancea 16.12: Muzică ușoară ınter- ıetată la pian 16.30: Știința în slujba ıăcii 16.40: Ansambluri artistice mun- ıicorești 17.00: Muzică populară ınter- ıetată de Dan Moisescu, Aurel Gore ıi Sandu Florea 17.30: Însemnări de ıeporter 17.35: Anunțuri, reclame, mu- ızică 18.05: Suita „Impresii din copilărie” ıe George Enescu — montaj muzical- ıiterar (reluare) 18.35: Melodii popu- ıulare cerute de ascultători 19.00: Mu- ızică din operete interpretată de solisții ınoștri 19.30: Romane 20.00: Muzică ıe dans 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.20: Arii cele- ıbre din opere 21.45: Agenda teatrală 22.00: Cănonete 22.13: Concert sim- ıfonic 23.05: Muzică de dans.

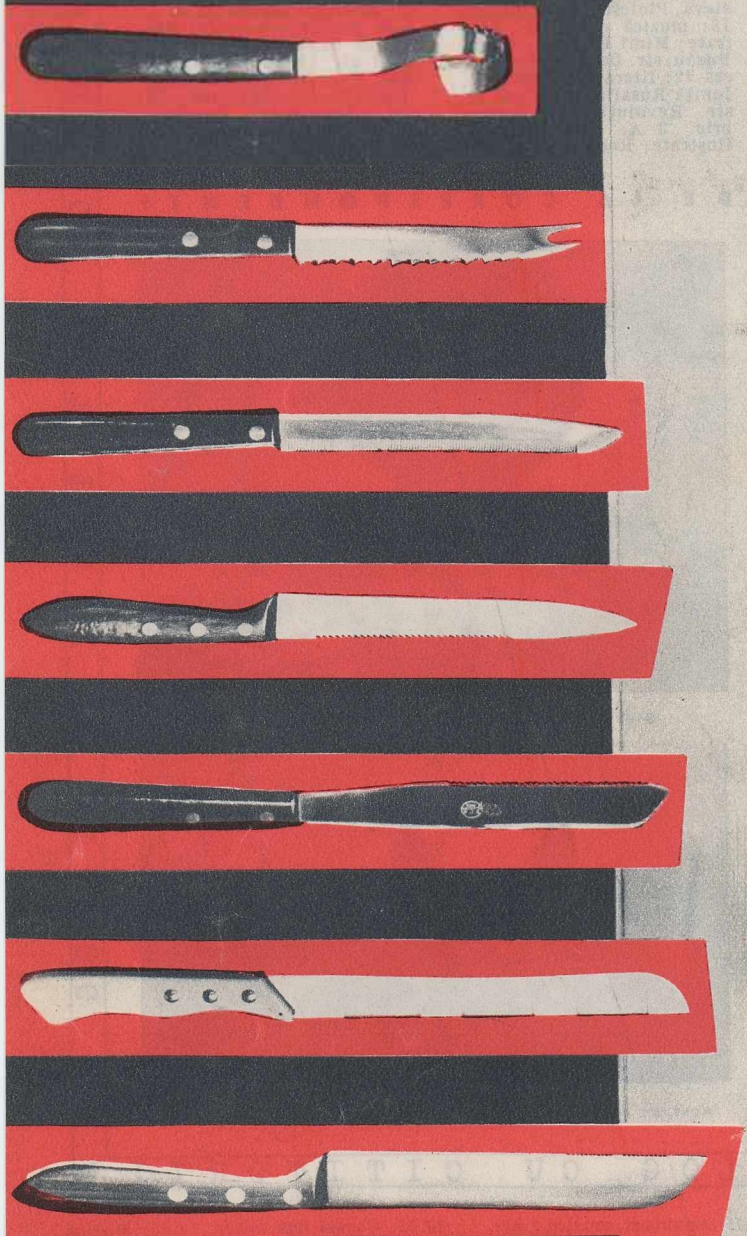
Programul III 21.20: Sonata în ıi bemol major pentru pian de Beethoven — interpretează Sviatoslav Richter 21.48—22.59; Arii din operete.

In pag. 4
Programul de televiziune

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”
Macheta: Ion Vulpescu

Noutatea zilei:

**CUȚITE DE BUCĂTĂRIE
CU MÎNER
DIN MASĂ PLASTICĂ
ȘI CU LAME ZIMȚATE**

PRACTICE ȘI FOLOSITOARE
Cuțitele de bucătărie cu mîner din masă plastică și cu lame zimțate se folosesc pentru tălătul piinii, fructelor, cîrnăclo-
rilor, legumelor etc.

PRECIZIE

La orice cîntar livrat de uzina „Balanța”

- Uzina „Balanța” din Sibiu execută balanțe și bascule de la 1 kg la 200 t etalon — tehnice, semiautomate și automate, bascule romane masă și bascule romane pod pentru vehicule rutiere ● Pentru comenzi și prinderile se vor adresa direct uzinei „Balanța”-Sibiu, calea Gușter nr. 21-23, telefon 6200, serviciul vînzări, telefon 1035.
- Gospodăriile agricole de stat și gospodăriile agricole colective adresa comenzile lor pentru poduri bascule de 10, 15 și 20 tone sau te tipuri de cîntare prin întreprinderile de aprovizionare ale Consiliului Superior al Agriculturii.

